

DARBININKAS

Vol. LXXVI, Nr. 29

Rugpjūčio - August 2, 1991

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

50 centų

Savaitės įvykiai

Kinijos vyriausybė uždraudė gaminti ir pardavinėti marškinius, kurių priekyje per krūtinę įrašyta įvairūs šukiai, kaip pavyzdžiui, "Aš pavargau. Palik mane ramybėje" arba "Aš nežinau kaip žmonėms patikti" ir pan. Kinų spauda rašo, kad tokie marškiniai esą "dvasiniai nesveiki", o paprasti kinai sako, kad dabar tik toks pasipriešinimas jiems tebelikęs.

Kubos diktatorius Fidel Castro, revoliucijos 38-ųjų metinių proga kalbėdamas Matanzas mieste, gyrė Pietų Afrikos Kongreso vadą Nelson Mandelą ir kaltino kapitalizmą, imperializmą ir neokolonizaciją už visus trečiojo pasaulio blogybes.

Liūtys, prasidėjusios liepos 21 ir trukusios visą savaitę, padarė daug nuostolių Filipinuose žmonėms ir jų turtui. Prisiėjo evakuoti apie 200 tūkstančių gyventojų. Vandens paplauti, pajudėjo ir pelenai bei kitokios medžiagos, kurias buvo išmetę Pinatubo kalno ugnikalnis.

76 procentai gyventojų, kuriuos užsienio šalių opinių viešosios nuomonės rinkimo agentūros apklausinėjo Lietuvoje, pasisako už rinkos ekonomiką. Ją remia ir 54 procentai europinės Rusijos dalyje ir Ukrainoje — 51 proc. Tačiau visose trijose respublikose žmonės pasisakė už tolimesnį valstybės kontrolę pramonės įmonėms.

D. Britanijoje kilo politinė audra, grasanti premjero John Major vyriausybei, paaiškėjus, kad nuo 1987 sausio liki 1990 rugpjūčio 5 britų įmonės eksportavo Irakui kurias branduolinių medžiagas. Prekybos ministerija teigia, kad tų medžiagų tarpe nebuvo tokių, kurios galėtų būti panaudojamos kariniams tikslams.

Lazar Kaganovič, 97 metų amžiaus, vienas artimiausių Stalino talkininkų ir paskutinis senosios bolševikų gvardijos mohikanas, mirė Maskvoje liepos 25. Jis savo metu buvo laikomas antruoju po Stalino ir ėjo įvairias atsakingas pareigas kolektyvizacijos ir partijos valymų metu. Nors žydas Stalinas ir žudė, bet Kaganovičiui pavyko išsilaikyti. Mirė apakęs ir vienišas.

JAV karinių pajėgų Pacifike vadas admirolas Charles R. Larson, lankydamasis Singapore, spaudos konferencijoje pareiškė, kad dabar, kai JAV neteko Clark bazės Filipinuose, žvalgomas kitų vietų Azijoje, kur būtų galima panašias bazes įsteigti. Galvojama apie Indoneziją, Malaiziją ir Tailandą.

Valstybės sekretorius Baker, kalbėdamas Mongolijos parlamente, pažadėjo mongolams JAV paramą jų demokratinėms reformoms ir \$6.4 milijonus finansinės pagalbos, norint atsverti nuostolius, kuriuos patyrė Mongolija, Sovietams atsisakius jai padėti. Baker dar pažadėjo mongolams, kad jis prašysias Kongresą paskirti \$10 milijonų papildomos pagalbos.

Prancūzų ir britų oficialūs šaltiniai pavadino absurdišku prancūzų laikraščio "Liberation" pranešimą, kad prezidentas Mitterand esąs tolimas D. Britanijos karalienės Elzabetos II gimnaitis.

NAUJA SUTARTIS TARP LIETUVOS IR RUSIJOS

Lietuvių Informacijos Centras pranešė, kad liepos 29 Lietuvos ir Rusijos vadai Vytautas Landsbergis ir Boris Jelcinas Maskvoje pasirašė sutartį, apibrėžiančią tarpvalstybinius santykius. Sutartyje abi pusės pripažino viena kitos suverenumą bei statusą kaip tarptautinės teisės subjektus.

Sutarties įžangoje paminėta nelegali 1940 m. Lietuvos aneksija.

Lietuvos ir Rusijos ministrai pirmininkai pasirašė bendradarbiavimo sutartį ryšium su Kaliningrado sritim, o Lietuvos bei Rusijos užsienio reikalų ministrai — protokolą apie atstovybių atidarymą.

Derybos dėl kai kurių sutarčių detalių vyko dar valandą iki pasirašymo momento.

Pasirašius sutartis, trumpai kalbėjo Landsbergis ir Jelcinas

ir maždaug 10 minučių atsakinėjo į spaudos klausimus. Dalyvavo ne mažiau šimto korespondentų.

AFP korespondentas paklausė, ar Rusija tikrai pripažįstanti Lietuvos nepriklausomybę, nes to žodžio nėra sutartyje. Jelcinas atsakė, kad nėra jokių abejonių tuo klausimu, nes Rusija pripažįsta Lietuvą kaip suverenų tarptautinės teisės subjektą.

Paklaustas, kaip jis žiūri į pastatų užgrobinimą Lietuvoje, Jelcinas atsakė, kad ryžtingai priešinasis jėgos panaudojimui ir pridūrė, kad jo kelionė į Pabaltijį sausio 13 d. sustabdė galimą naują Lietuvos aneksiją.

Landsbergis buvo paklaustas, ar Lietuva pasiryžus pasirašyti sutartis ir su kitom respublikom? Jis atsakė, kad Lietuva pasiryžus tai daryti su bet kuria suverenia valstybe.

Prieš pasirašymo iškilmes sovietų centrinė spauda sausai komentavo sutarčių pasirašymą, netiksliai pavaizduodama jas kaip eilinius veiksmus tarp dviejų tarybinių respublikų.

Pasirašytųjų sutarčių ratifikavimą rudenį svarstys Lietuvos ir Rusijos parlamentai.

TAUTINĖS OLIMPIADOS UGNIAI DEGANT...

Kai šios eilutės pasieks skaitytojus, tos jausmingos dienos, kuriomis visą savaitę gyveno Lietuva, bus besibaigiančios. Bet tada prasidės kalbos apie tai, kaip buvo gera pagyventi tokia tautiniame pakilime, kai prie Žaidynių aukuro degė ne tik aplink Lietuvą apneštoji olimpiados ugnis, bet ji kaitino ir visos Lietuvos ir išeivijos lietuvių širdis.

IV-osios pasaulio lietuvių sporto žaidynės pradėtos liepos 27-osios vidurdienį Kauno Arkikatedroje bazilikoje iškilmingomis pamaldomis, o po jų miesto gatvėmis buvo sportininkų eiseną į Ažuolyną. Ten įvyko žaidynių atidarymas. Visur dalyvavo didžiulės minios žmonių. Per radiją buvo skelbta, jog Kaunas dar nebuvo matęs tiek daug publikos.

Sugrįžusieji sportininkai ir turistai pasidalins savo įspūdžiais, bet dabar skelbiamos tik pagrindinės žinios apie žaidynes ir jų vietą.

Pirmiausia, dalyviai. Tai sportininkai iš viso pasaulio kartu su savo broliais Lietuvoje. Žaidynių išvakarėse jau buvo žinoma, kad iš Australijos atvyksta apie 50 sportininkų, kurie atstovauja Melbourne, Adelaidės, Sidnejaus, Gelongo klubams.

Iš Argentinos 21 asmenų delegacijoje yra vienuolika sportininkų. Kanados Toronto "Vyčio" sporto klubo sąrašuose 94 asmenys. O JAV sportininkų apie 250, daugiausia iš Chicago ir New Yorko. Bet su sportininkais iš visur vyko ir turistų, tad apskaičiuojama, kad iš užsienio į Lietuvą žaidynių proga galėjo būti atvykęs apie tūkstantis lietuvių. Mažiausiai — iš Brazilijos. Buvo minimas tik vienas asmuo — tai Juozas Vasiliauskas,

Gen. Colin L. Powell, JAV jungtinio štabo pirmininkas, lankydamasis Sovietų Sąjungoje, pažadėjo Amerikos pagalbą sovietinei karinei pramonei persivarkyti į civilinę. Generolas šešias dienas praleido TSRS, lankydamas jos karinius centrus.

Dėl Cauvery upės vandens naudojimo susipyko dvi Indijos valstybės — Karnataka ir Tamil Nadu, per kurias ji teka. Jom abiem reikalingas vanduo irigacijos darbams. Vanduo buvo reguliuojamas pagal susitarimą, dar britų valdymo laikais 1924. Bet jis pasibaigė 1974 ir lig šiol tebevyksta ginčai. Dabar ginčo spręsti imsis centro vyriausybė.

1938 m. tautinės olimpiados dalyvis.

Tarp veteranų užsieniečių buvo chicagietis dr. Konstantinas Savickas, 83 metų amžiaus. Jis yra Lietuvos krepšinio tėvas, mokytojas, žaidėjas. Jis nuvežė taurę krepšinio nugalėtojui, auką Lietuvos tautiniam olimpiniam komitetui ir naujai steigiamam sporto muziejui.

Žaidynės ir rungtynės, prasidėjusios liepos 28 truks ligi rugpjūčio 3, o jų uždarymas — rugpjūčio 4 d. vakare Vilniuje Kalnų parke. Pilna žaidynių programa spausdinama psl. 6.

Krašto apsaugos savanorių šventėje. Kairėje Aukščiausiosios Tarybos pirm. prof. Vytautas Landsbergis. Dešinėje kun. Robertas Grigas — parlamento kapelionas, naujasis Vilniaus vysk. pagalbininkas Juozas Tunaitis, kun. Antanas Gražulis. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

ŽMOGAUS TEISIŲ GYNĖJAI NAGRINĖJA SMURTO ATVEJUS PABALTIJOS KRAŠTUOSE

Lietuvių Informacijos Centro pranešimu, New Yorke ir Washingtono veikianti Žmogaus teisių gynimo organizacija "Helsinki Watch" išleido reportažą, pavadintą "TSRS: Tebesitęsiantis smurtas Pabaltijy".

Reportaže susumuoti sausio įvykiai Lietuvoje ir Latvijoje ir išvardinti TSRS ginkluotųjų pajėgų smurto veiksmai, įvykę nuo sausio mėnesio iki šių dienų visuose trijuose Pabaltijio kraštuose.

Lietuvių Informacijos Centro pranešimu, New Yorke ir Washingtono veikianti Žmogaus teisių gynimo organizacija "Helsinki Watch" išleido reportažą, pavadintą "TSRS: Tebesitęsiantis smurtas Pabaltijy".

Reportaže susumuoti sausio įvykiai Lietuvoje ir Latvijoje ir išvardinti TSRS ginkluotųjų pajėgų smurto veiksmai, įvykę nuo sausio mėnesio iki šių dienų visuose trijuose Pabaltijio kraštuose.

pajėgos naudojo smurtą sausio mėnesį Latvijoje ir Lietuvoje; paaiškinti, kiek jie iš tikrųjų kontroliuoja OMON'o pajėgų dabartinius veiksmus; pasmerkti OMON'o veiksmus kaip viršijančius jiems suteiktus įgaliojimus; nubausti visus atsakingus pareigūnus; ištirti visus TSRS ginkluotųjų pajėgų jėgos ir smurto panaudojimo atvejus; ir teisiniu būdu išspręsti mutinių problemas.

"Helsinki Watch" taip pat kreipiasi į JAV valdžią, prašydama visuose pokalbiuose ir pasitarimuose skatinti Sovietų Sąjungą laikytis tarptautinių žmogaus teisių įstatymų ir kad kartu su ryšių normalizavimu būtų užtikrinama, kad Sovietų Sąjungos valdžia saugos civilius ir vado-

Kybartuose pastatytas kryžius bolševizmo aukoms prisiminti. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

LIETUVA SOVIETAMS PASIŪLĖ PREKYBOS IR EKONOMINIO BENDRADARBIAVIMO SUTARTĮ

Lietuvių Informacijos Centras paskelbė Lietuvos ministro pirmininko Gedimino Vagnoriaus liepos 2 d. pasiūstą laišką TSRS prezidentui, ministrui pirmininkui ir ministro pirmininko pavaduotojui dėl abipusės prekybos ir ekonominio bendradarbiavimo sutarties ir santykių tarp

TSRS ir Lietuvos normalizavimo.

Tame laiške sakoma: "Žlunganti pinigų apyvartos sistema ir gilėjanti ekonominė krizė rodo, jog ekonominė situacija tiek Sovietų Sąjungoje, tiek ir Lietuvos Respublikoje, artėja prie socialinės katastrofos ribos. Problemą dar labiau apsunkina nestabili politinė padėtis. Mes įsitikinę, kad ir Jūs esate susirūpinę dėl tebesitęsiančios įvykių tėkmės, kai siauri tam tikrų politinių grupuočių interesai nusveria pastangas įveikti sudėtingų ekonominių reformų kliūtis.

Turėdami tai omeny, mes išreiškiame viltį, kad Sovietų Sąjungos ir Lietuvos Respublikos vyriausybės suras bendrą kalbą, spręsdamos neatidėliotinas, abiem šalim gyvybiškai svarbias problemas ir kad, nustatant abipusius santykius, socialiniams ir ekonominiams veiksniams bei ateities bendradarbiavimo perspektyvoms bus teikiama pirmenybė. Mes tikime, kad abipusė sutartis dėl prekybos ir ekonominio bendradarbiavimo 1991 - 1992 metais, kurios projektą esame Jums išsiuntę, galėtų prisidėti prie santykių tarp Sovietų Sąjungos ir Lietuvos Respublikos normalizavimo.

Nepaprastai sudėtinga dabartinė situacija reikalauja, kad šiais bei 1992 metais abi pusės susilaukėtų nuo skubotų sprendimų, galinčių apsunkinti abiejų šalių padėtį. Per šį laikotarpį nauji Sovietų Sąjungos ar Lietuvos Respublikos politiniai sprendimai, tiesiogiai liečiantys abiejų šalių interesus, turėtų būti priimami koordinuotai. Mes išreiškiame viltį, kad Jūs apsvarstysite mūsų pasiūlymus ir abipusę sutarties dėl prekybos ir ekonominio bendradarbiavimo projektą".

"Proletariato avangardas", kaip lig šiol buvo vadinama komunistų partija Sovietų Sąjungoje, pagal priimtąjį Gorbačiovo pasiūlymą bus perorganizuojama į "demokratinę reformų partiją". Smulkiai viskas bus aptarta lapkričio mėnesį įvyksiančiame jos kongrese, nors "užkietėjusieji" komunistai žada ir tada nepasiduoti.

Vilniuje, Nepriklausomybės aikštėje prie parlamento rūmų, atliekama oratorija *Karmina Burana*. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

KARD. V. SLADKEVIČIUS LAUKIAMAS WASHINGTONE

Šiluvos koplyčios 25 metų sukaktis

Šiomet spalio 12-13 dienomis JAV sostinėje įvyksta Šiluvos koplyčios pašventinimo 25 metų sukakties minėjimas. Šiluvos koplyčia yra Amerikos Katalikų Tautinėje Šventovėje Marijos Nekalto Prasidėjimo bazilikoje. Minėjimo programoje — iškilmingos pamaldos, akademija ir koncertas. Rengimo garbės komiteto pirmininkas — kardinolas Vincentas Sladkevičius, Kauno arkivyskupas, ir kardinolas James A. Hickey, Washingtono arkivyskupas. Darbo komitetą sudaro vietos lietuvių organizacijų veikėjai su Jonu Vaitkum priėmimo komitete, o garbės pirmininkas yra

vyskupas Paulius Baltakis, OFM, pagrindinis šios šventės iškilmingo minėjimo iniciatorius.

Prieš 25 metus...

Šiluvos Marijos koplyčia Amerikos Katalikų Tautinėje šventovėje buvo pašventinta 1966 m. rugsėjo 6 d. Ji yra pačiame bazilikos centre. Ji atsirado daugiausia vyskupo Vincento Brizglio iniciatyva, rūpesčiu ir organizaciniu sugebėjimu. Reikalingas stambias lėšų sumas sudėjo lietuvių katalikų parapijos atskiros organizacijos ir šimtų šimtų asmenų. Jos atidengimo iškilminge dalyvavo daugiau kaip dešimt tūkstančių lietuvių iš visos Amerikos. Organizaciniam darbui tada vadovavo prel. Jonas Balkūnas ir Antanas J. Vasaitis, sutelkęs gausų bendradarbių būrį.

Iškilmingos mišios tuo pat metu laikytos bazilikos viduje, požeminėje kriptoje ir lauke po atviru dangumi. Jas aukojo vyskupai Vincentas Brizgys, Pranas Brazys ir Charles Salatk. Dalyvavo įžymūs Katalikų Bažnyčios dvasininkai. Be pamaldų, buvo ir plataus pobūdžio viešas katalikų susitelkimas bendriesiems tautos reikalams pažymėti.

Komitetas, suprantama, labai pageidauja, kad šiemet į sukaktines metines atvyktų bent keli tūkstančiai lietuvių. Bazilikoje yra vietos bent trims tūkstančiams žmonių.

Laukiama Lietuvos kardinolo

Mišių laikyti ir pamokslui pakviestas kardinolas Vincentas Sladkevičius. Kaip komitetui pranešta, kardinolas kvietimą mielai priėmė ir esąs pasiryžęs atvykti bent dviem dienom, jei tik nesusidarys neveikiamų kliūčių. Svečią priims ir globos kardinolas Hickey. Juodu yra pažįstami, nes abu drauge gavo kardinolo insignijas iš popiežiaus Jono Pauliaus II. Šventėje dalyvaus ir Šv. Sosto pronuncijus

Washingtono.

Per mišias giedos Chicagos lietuvių ansamblis "Dainava". Tas pats ansamblis, dabar žymiai pasikeitęs savo narių sudėtimi, giedoja Šventovėje atidengiant Šiluvos Marijos koplyčią.

Šventės tvarka

Spalio 12 d., šeštadienį, rytą ir popietį įvyks akademija "Lietuvos XX amžiaus kankiniai". Ji skirta pagerbti ir įvertinti Lietuvos katalikų Bažnyčios ir tautos kankiniams, gynusiems pagrindines žmogaus ir tautos teises. Akademiją organizuoja ir praves dr. Saulius Sužiedėlis, istorijos profesorius, kelių knygų ir daugelio studijų autorius.

Tos dienos vakare įvyks koncertas, kurio programą atliks "Dainavos" ansamblis, vadovau-

Juozas B. Laučka

JAV AMBASADORIUS UŽ BALTIJOS ŠALIŲ NEPRIKLAUSOMYBĘ

Lietuvių Informacijos Centras liepos pradžioje pranešė, kad JAV ambasadorius Max Kampelman Genevoje Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos ekspertų simpoziume, tautinių mažumų klausimams aptarti pasisakė už Baltijos šalių nepriklausomybę.

Iš aštuonių šalių atstovų, kalbėjusių liepos 1 d., trys (JAV, Malta ir Islandija) parėmė Baltijos šalių teisę dalyvauti Genevos simpoziume. JAV ambasadorius Kampelman tuo klausimu pasakė:

"Mes esame padarę nemažą pažangą, įveikdami pačias rimčiausias ir akivaizdžiausias kliū-

JAV KATALIKŲ KONFERENCIJA UŽTARIA LIETUVĄ

Lietuvos Informacijos Centras praneša, kad katalikų konferencija pakartotinai pareiškė paramą lietuvių tautos nepriklausomybės siekiams.

Laiške Valstybės Departamento laikinajam Europos ir Kanados reikalų sekretoriaus pavaduotojui James Dobbins, Jr., JAV katalikų episkopato socialinio teisingumo departamento sekretorius John Carr rašo: "Aš tikiuosi, kad, suteikdamos prekybos kreditus ir tiesioginę paramą Tarybų Sąjungai, JAV panaudos progą sustiprinti demokratinių atsinaujinimą Pabaltijy, įtaigauti tarybinę valdžią, kad ji baigtų smurto veiksmus ir paspartintų išėjimą iš dabartinio politinio sustingimo".

To pačio departamento tarptautinio skyriaus prmininkas vysk. John Roach parašė laišką kardinolui Vincentui Sladkevičiui, pareiškdamas užuojautą dėl a.a. arkivyskupo Julijono

jama Dariaus Polikajčio, ir iškilus Lietuvos pianistas P. Stravinskis.

Akademija ir koncertas įvyks Archbishop Carroll High School patalpose, 4300 Harewood Drive, Washington, visai arti Šventovės.

Spalio 13 d., sekmadienį, 2 val. popiet, Šventovėje — Nekalto Prasidėjimo Šv. Mergelės bazilikoje, įvyks iškilmingos pamaldos. Joms parinktas toks laikas, kad į jas galėtų lengvai suskubti dar tą pačią dieną atvykstantieji iš tolimesnių vietovių.

Užsakyti viešbučiai

"Dainavos" ansamblis jau užsisakė autobusą ilgai kelionei. Jo nariai apsisistos sostinės priemiestyje — Sheraton Greenbelt Hotel, 8500 Annapolis Rd., New Carrollton, MD 20784. Viešbučio telefonas — 301-459-6700. Šis viešbutis yra užprašytas ir kitiems atvykstantiems į Šiluvos koplyčios šventę. Dviejų lovų kambariui kaina \$49. Užsakyti kambarius būtina iki rugsėjo 16 d. Rašant ar skambinant viešbučiui, pasakytina, kad kambarys užsakomas ryšium su Our Lady of Šiluva Chapel Jubilee.

Susitarta ir su kitu viešbučiu — Holiday Inn, 5910 Princess Garden 12, Lanham, MD 20706 Tel. 301-459-1000. Šio viešbučio kambarių kaina — \$55. Abu viešbučiai yra vienas kito kaimynystėje. Iš jų lengva pasiekti Šventovę Metro traukiniu. Svečiai bus painformuoti, kaip lengviausia pasiekti Carroll salę ir Šventovę.

Įvairiais šventės reikalais galima kreiptis į komiteto pirmininką Joną Vaitkų, 4921 78 Ave., Hyattsville, MD, 20784. Jo telefonas — 301-577-8614.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas patarnauja teisinuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, Conn. 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visoje miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. **KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME**, 200 Pasadena Ave., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. **WOODLAWN MEMORY GARDENS**, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje — **OHLERT-RUGGIERE, Inc.**, 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM 90.5 Worcester, MASS. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501, T. 508 753 - 7232.

NEW YORK - NEW JERSEY - Laisvės Žilburys, sekmadieniais 9 - 10 val. ryto **WNWK 105.9 FM**. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428 - 4552. FAX 718 769 - 3302.

KOLODNY & KOLONNY: Virginija Kolodny, Lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 349 - 7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomavimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK - "Lietuvos atsiminimai", sekmadieniais nuo 2 iki 3 v. popiet iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programa, vedama anglų kalba, iš tos pačios stoties girdima irgi sekmadieniais nuo 1 iki 2 v. popiet. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 908 753 - 5636

Savaitės įvykiai

TASS, Sovietų spaudos agentūra, prezidento Gorbačiovo patvarkymu nuo liepos 24 tampa tiesiogiai atsakinga jo įstaigai. Dabartinis TASSo generalinis direktorius Lev Spiridonov pakeltas į ministro rangą. Prezidentiniame potvarkyje sakoma, kad TASSui pavedama nepriklausomai rinkti informaciją apie politines ir socialines organizacijas, žiūrint valstybės interesus, vadovaujantis bešališku ir pilnutiniu informavimu apie vidaus ir užsienio įvykius.

Kazimiera Prunskienė, buvusi Lietuvos premjerė, laimėjo bylą prieš du komunistų laikraščius, *Tarybų Lietuvą* ir *Litva soveckaja*. Jie parašė, kad jos tėvas buvęs "teroristų" vadu nuo 1945 ligi 1947 metų. Iš tikro gi jos tėvo jau nebuvo tuo metu gyvųjų tarpe, nes jis mirė 1944 m. Teismas priteisė 25,000 rb. baudos ir įsakė laikraščiams žinią atšaukti. Kadangi laikraščiai savo pinigų neturi, tai prisiėjo mokėti partijai. Prunskienė jau gavusi pusę priteistosios sumos ir ją žadanti atiduoti šalpai.

Edvinas Butkus, Vilniaus radijo laidų užsieniui vedėjas, kalba Chicagoje, Balzke lietuvių kultūros muziejuje, kur birželio 29 susitinka su Lietuvos radijo žurnalistais. Šalia Virginijus Razmantas ir Ilona Rūkienė, vadovaujanti anglų kalba siunčiamoms laidoms. Nuotr. Ed. Šulaitis

Remkime

TAUTOS FONDA

ir padėkime finansuoti ELTA biuletenių leidimą šešiomis kalbomis. Jie pasiekia laisvąjį pasaulį, informuodami apie tikrą padėtį okupuotoje Lietuvoje. Neužmirškime Lietuvos Laisvės lždo, pagerbdami savo artimuosius ir jų atminimą. Aukos Tautos Fondui nurašomos nuo federalinių mokesčių (IRS Tax Exempt No. 51-0172223). Aukas siųsti adresu:

Tautos Fondas,
Lithuanian National Foundation, Inc.,
P.O. Box 21073,
Woodhaven, N.Y. 11421.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE SV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150

TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITŲ KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207FAX 718 827-2964
Editorial Office: 718 827-1352
Business Office: 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second Class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year \$20.00. Single Copy 50 cents

POSTMASTER: Send Address Change to:

DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207
ISSN 0011-6637

— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Apmąstymai po muzikos šventės

Chicagoje dideliu iškilmingumu praėjo muzikos savaitė, rengta pirmą kartą. Renginio pirmininku buvo Stasys Baras, muzikas, buvęs pirmasis solistas. Suprantama, jis visa siela ir puoselėjo renginį, kad tik būtų didesnis, iškilmingesnis. Tikrai tai buvo pirmas toks renginys išeivijoje: dainų šventė, opera, baletas, koncertai, solistai ir orkestras iš Lietuvos. Operos spektakliai praėjo, lyg ten būtų gastroliavusi kokia Metropolitan ar kita garsi opera.

Tuo renginiu pademonstruota amerikiečiams, kokia kultūringa yra lietuvių tauta, besiveržianti žingsnis po žingsnio į laisvę. Ji gali surengti tokius didelius renginius, atvežti orkestrus, baletą, solistus, drauge su vietine lietuvių opera pastatyti veikalą ir jį kuo gražiausiai apiforminti. Tikrai tai daro didelį įspūdį. Lietuva dabar nuolat linkniuojama politinių žinių programose. Štai šalia jų ir kultūrinės žinios — lietuvių muzikos festivalis!

Platus ir didelis amerikiečių kultūrinis gyvenimas. Jie pastebi ir kitų tautų kultūrinę veiklą. Žinoma, ir tai pastebėti ir užrašyti į pažangos knygas, kad yra tauta, kuri sugeba kurti, apipavidalinti ir pasiekti aukšto meninio lygio. Per savo dainų šventę ji išsako ir savo tautos šimtamečių epą — savo dainos grožį, pažūrą į tautą, į gyvenimą. Drauge išsako ir savo laisvės troškimą.

Šventė džiaugėsi visi tie, kuriems rūpi lietuviškos kultūros reikalai, tautos kultūrinis išsivystymas. Ir kas galėjo prieš kokių 30 ar 50 metų galvoti, kad pajėgsime surengti tokį renginį? Pasikeitęs laikas, ieškota bendradarbiavimo, kuris paskatintų dar didesnę kūrybingumą ir Lie-

tuvoje, ir išeivijoje.

Lietuva turi daug geresnes sąlygas plačiau ir išsamiau vystyti muzikinę kultūrą. Ta kultūra ilgą laiką buvo spaudžiama sovietinės įtakos. Kiek anksčiau sukuriosios dainos, muzika, labai jau nudažytos sovietine nuotaka. Dabar jie gali nuo to atsipalaiduoti ir grįžti į tikrą lietuvišką kūrybingumą.

Jei dabar buvo pastatyta italy opera *Lietuviai*, tai kitą kartą reikia suorganizuoti jau grynai lietuviškos operos pilną ir puikų pastatymą. Dabar geriausios sąlygos skelbti konkursus ir kurti naujas nacionalines operas be jokių svetimųjų patarėjų ir svetimų ideologų. Tauta turi savo kelią ir savo nuovoką, ką jai reikia sukurti.

Kiekviena šventės pabaiga yra jau būsimos šventės pradžia. Jei bus organizuojamos naujos muzikos savaitės, o jos tikrai bus, tai jau dabar reikia organizuoti ir naują kūrybą. Lietuviai kompozitoriai yra sukūrę tiek daug kūrinių, ir jie vis guli stalčiuose, niekas jų neišveda į koncertų sales.

Šiaip iš renginio labiausiai išsiskiria dainų šventė. Ji turi savo charakterį, kurį galėtume pavadinti liaudiniu. Dainų šventės išjudina mases, pakelia chorų kultūrą ir minias supažindina su nauja lietuviška kūryba.

Dainų šventės rengimą reikėtų atjungti nuo tokių muzikos savaitėlių ar koncertų serijos. Jo pobūdziai labai skirtingi. Muzikos savaitė ugdo lietuvių kompozitorių individualinę kūrybą ir drauge ugdo tuos, kurie dalyvauja tų koncertų atlikime. Dar vis lietuvis solistas griebsiasi itališkos operos, kad parodytų savo pajėgumą. To jau seniai nebereikia: lietuviams kalbėkime lietu-

Birželio 15-ąją Pensylvanijoje, Čenstachovos Švč. Mergelės Marijos šventovėje, įvykusi trečioji maldos diena už Lietuvą iš rytinio JAV pakraščio sutraukė daugiau kaip šešis šimtus maldininkų.

Iškilmingas mišias celebravo vysk. Paulius Baltakis, OFM. Koncelebravo Vilkaviškio vysk. Juozas Žemaitis, prel. D. A. Pocius, prel. G. Tomaczek, kun. J. Anderlonis, kun. F. Baransky, kun. K. Stewart, kun. V. Gustaitis, kun. K. Pugevičius, prel. V. Martusevičius.

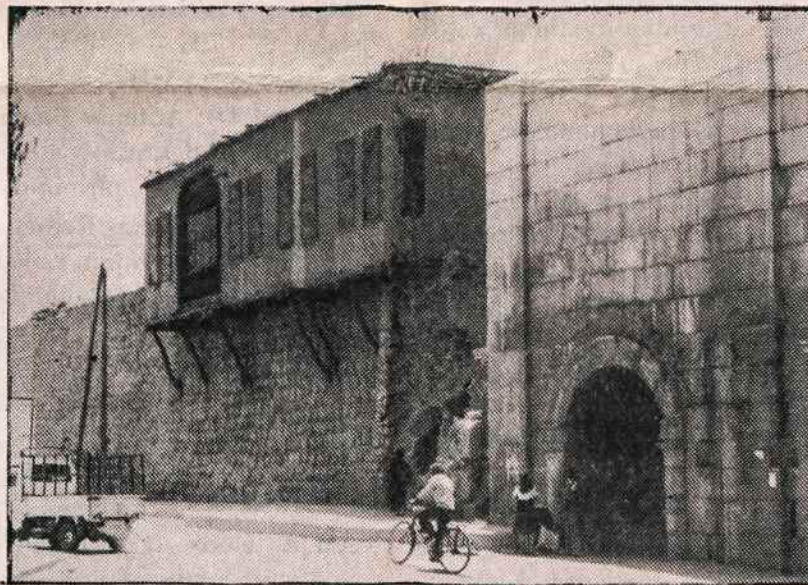
Dalyvavo ukrainiečių arkivyskupas metropolitas Stephan Sulyk, lydimas Philadelphijos ukrainiečių katalikų arkivyskupijos kanclerio. Giedojo specialiai pakviestas Apreiškimo parapijos choras iš Brooklyno, vadovaujamas G. Bukauskienės. Skaitymus atliko Lietuvos Vyčių veikėjas dr. J. Stukas, tikinčiųjų maldą ir nešamų aukų prasme perdavė Jūratė Krokytė-Stirbienė.

Vysk. Žemaitis, savo pamokslu prisiminęs ištremtųjų kančias

viškai sava kūryba! Žinia, kad toji lietuviška kūryba gautų savo formą, reikia sunkiai ir ilgai dirbti. Čia kartais ir supasuoja lietuvių solistai. Vis klausia: kur jis pasirodys su tokia repertuaru? Ogi visur! Kiekvienas kūrinyje tampa kūrybos gražiausia liepsna, jei jis atliekamas visa kūrėjo jėga ir sumanumu.

Šiuo tarpu tiek apmąstymų apie muzikos šventę. Jau dabar renkimės kitai muzikos šventei, kur būtų išties atliekami tik lietuviški kūriniai!

Kitos pastabos — vėliau.

“Dieną ir naktį jie tykojo prie vartų, norėdami jį užmušti, bet jo mokiniai nakčia nuleido jį per sieną ant virvių pintinėje” (Apd 90, 24). Pastatas Damaske, iš kur šv. Paulius išsigelbėjo, pabėgdamas pro langą. Nuotr. kun. prof. Antano Rubšio

MALDOS DIENA PAMINĖTA
LIETUVOS GENOCIDO SUKAKTIS

Maldos Dienos už Lietuvą iniciatorius vienuolis Paulinas Tėv. Timotiejus Burkauskas tarp lietuvių. Iš k.: Daina Krivickaitė, Renata Kučienė, Raimonda Rukšienė. Priekyje mažoji Maciūnaitė. Nuotr. Antano Masionio

Sibiro taigose ir paklotas gyvybes, nurodė sunkumus, su kuriais lietuvių tauta šiuo metu susiduria ir ryžtingai nugalai, siekdama pilnutinės nepriklausomybės. Pasidžiaugęs Šv. Tėvo, lenkų tautos sūnaus, teikiamu palankumu Lietuvai, vyskupas pastebėjo, kad Lenkijoje gyvenantys lietuvių ir lenkai teikia moralinę ir materialinę paramą Lietuvai. Po sausio 13-sios žudynių, sunkvežimiai iš Lenkijos pirmieji atskubėjo su medicinine ir kitokia parama.

Angliškai pamokslą pasakė Lietuvos Vyčių centro valdybos dvasios vadas ir Šv. Jurgio lietuvių parapijos Philadelphijoje klebonas kun. dr. Juozas Anderlonis. Jo vedamoji mintis — per aukas ir kentėjimus Lietuva kelis nepriklausomam gyvenimui.

Mišių metu neštos aukos artimai rišosi su Lietuva. Baisiojo birželio ir vėlesnių laikų trėmimams prisiminti buvo nešama paveikslas dydžio Sibiro vargdienių fotografija. Sausio 13 žudynes priminė JAV LB rūpesčių išleistas albumas, pagalbos Lietuvai svarbą — pintinė vaistų, skirtų Lietuvos vaikams. Šventovės altorių puošė simbolinis Lietuvos kryžių kalnas, meniškai sudėtas iš kryžių, atgabentų iš Baltimorės lietuvių muziejaus, skęstas gausybėje pavasario žiedų. Prie kiekvieno kryžiaus prisegta pavardė žuvusiojo prie televizijos bokšto sausio 13-ąją. Šventovės skliautuose kabėjo keliasdešimt pėdų ilgio mūsiškės trispalvės, o nuo šoninio altoriaus švietė Lietuvos palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio paveikslas.

Po mišių maldininkai turėjo progos šventovės salėje apžiūrėti Lietuvos Informacijos Centro vadovo kun. K. Puge-

vičiaus rūpesčių atgabentas sausio 13-osios įvykių ir Lietuvos periodinės spaudos parodas. Gamtoje ir valgykloje pabendrauta, atnaujintos senos pažintys. Užbaigta procesija aplink šventovę ir Švč. Sakramento palaiminimu.

(nukelta į 4 psl.)

SEMINARAS
“DARBAS
LIETUVAI II
— 1991”

Prieš metus JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybą, norėdama sustiprinti politinę veiklą Lietuvos naudai mūsų visuomenės tarpe, surengė labai sėkmingą “Darbas Lietuvai” seminarą Washington. Šiais metais vėl kviečiame visus Lietuvos Bendruomenės darbuotojus, LB apylinkių/apygardų atstovus, prie Lietuvos laisvinimo akcijos prisidėjusių organizacijų bei grupių narius, individualius Lietuvos interesams dirbančius asmenis į antrąjį “Darbas Lietuvai” seminarą, kuris įvyks

(nukelta į 4 psl.)

IŠ KELIONĖS TIK ASILAS
NEGRĮŽTA ARKLIU

III

Tautų Apaštalo Pauliaus pėdsakai Sirijoje

ANTANAS RUBŠYS
Manhattan College

6

Žmonių pilnos gatvės, dviračių ir triračių sunkvežimėlių gausybė, retkarčiais ir didesnis automobilis bei autobusas bando slinkti pirmyn. Pėsčiam lengviau judėti. Souk Mahdat Bacha, pasirodo, turi daug padalų. Sužinau iš praeivių, kad “Judo namai” turėtų būti kažkur El-Tawileb padalėje. Pasiekęs šią prekyvietės padalę, Judo namų nerandu. Judo namai Apaštalo Pauliaus laikais buvo užiegos vieta. Nūdien visur tik kišenės dydžio krautvelės. Gali jose daug ką pirkti. Radęs pašto įstaigėlę, nusiperku pašto ženklų...

Tiesioji gatvė turi bent vieno kilometro ilgį. Maždaug puskelnyje stovi 1948 m. atrasti ir atstatyti romėnų laiktarpio miesto vartai. Žmonių ir eismo čia mažiau. Berniukų būrys spardo aikštelėje futbolą. Berniukai lieka berniukais — palikę futbolą, nori būti man gidais. Žiūrime

drauge į žemėlapi, — surandame Šv. Ananijo šventovę prie Bab Charki — Bab Šarki vartų. Dabar man lengviau. Turiu berniukų palydą. Pora jų net dviračių stumia. Nuo romėniškųjų vartų Tiesioji gatvė turi naują pavadinimą Bab Šarki vartų gatvė.

Bab Šarki yra rytiniai Damasko vartai. Apaštalo Pauliaus amžiuje jų dar nebuvo — jie statyti II pokristiniame amžiuje. Dar Bab Šarki vartų nepasiekus, jaunieji gidai tempia mane į siaurę gatvę, vardu Hannaniya — Ananijo gatvė. “Ten, — sako, — Kanissat el Hannaniya (Ananijo šventovė)”. Jokio bokšto, jokio portalo. Tik virvute pajudinamas skambutis ir lentelė su arabišku ir prancūzišku įrašu. Patraukiu virvute, apdovanoju savo jaunosius gidus ir laukiu, kol atsidarys durys. Siena bent poros metrų aukščio, nesimato kas yra už durų. Luktelėjus keletą minučių, atsiveria durys ir

mane pasitinka moteris su žvakelėmis. Moteris nusišypsuoja ir kone balsu nusijuokia. Matyt mano nustebimas ir ją nustebino! “Nous n'avons pas de lumiere, aujourd'hui (Šiandien neturime šviesos)”, — skubiai paaiškina.

Šv. Ananijo šventovė dabar yra po žeme. O kadaise ji buvo lygi su gatvės paviršiumi. Tai rodo, kad Damasko miestas augo ne tik į šonus, bet ir aukštį. Šventovė, — ji mažutė, — stovi ant romėniškos pagonių šventovės likučių. Tai viena seniausių krikščioniškųjų šventovių. Ji buvo prijungta prie šv. Ananijo namo. Nusileidęs laiptais, patenkį į keilomis žvakėmis apšviestą keturkampę erdvę su altoriumi viename pasienyje. Sienos iš pilkų akmenų, jas puošia paveikslai, kurių turinys siejasi su Apaštalo Pauliaus nuotykiu Damaske. Įdomiausias paveikslas — Apaštalas, prikalbėtas bėgti iš Damasko, palieka jį pro langą miesto sienoje. Šventovės prižiūrėtoja atkreipia mano dėmesį į keletą paminklinių įrašų. Vienu iš jų ji labiausiai patenkinta: Paulius VI aplankė Šv. Ananijo šventovę ir joje meldėsi!

Kur langas, pro kurį
Apaštalas pabėgo?

Šventovės prižiūrėtoja — Charles de Foulcaud Seserų vienuolijos narė. Gyvena tarp mu-

zulmonių, rūpinasi jų vargšais ir tokiu būdu yra Gerosios Naujienos spindulėlis islamo pasaulyje. musulmonai neduoda teisės kitoms religijoms skelbti savo tikėjimą. Ji mane pveda iki Bab Šarki ir paaiškina, kad už 300 metrų yra kiti vartai, vardu Kisan, kurie buvo Apaštalo Pauliaus priešų saugomi, kai jis buvo nuleistas krepšyje pro langą.

Nūdieniai Bab Kisan vartai yra tik XIV a., bet jie buvo arabų pastatyti toje vietoje, kur Apaštalo Pauliaus bičiuliai rado saugų

langą miesto sienoje ir jį išgelbėjo nuo priešų. Įdomu, kad vartai dabar neveda į miestą, bet yra šventovė — Apaštalo Pauliaus šventovė. Graikų ortodoksų ikonos pailiustruoja *Apaštalo darbų aprašą*:

...Saulius (Paulius) vis drąsiau kalbėjo ir kėlė sąmyšį tarp Damasko gyvenančių žydų, įrodinėdamas, kad Jėzus yra Mesijas. Po kurio laiko žydai susimokė jį nužudyti. Vis dėlto Saulius (Paulius) sužinojo apie

jų sąmokslą. Dieną naktį jie tykojo prie vartų, norėdami jį užmušti, bet jo mokiniai nakčia nuleido jį per sieną virvių pintinėje (Apd 9, 22 - 25).

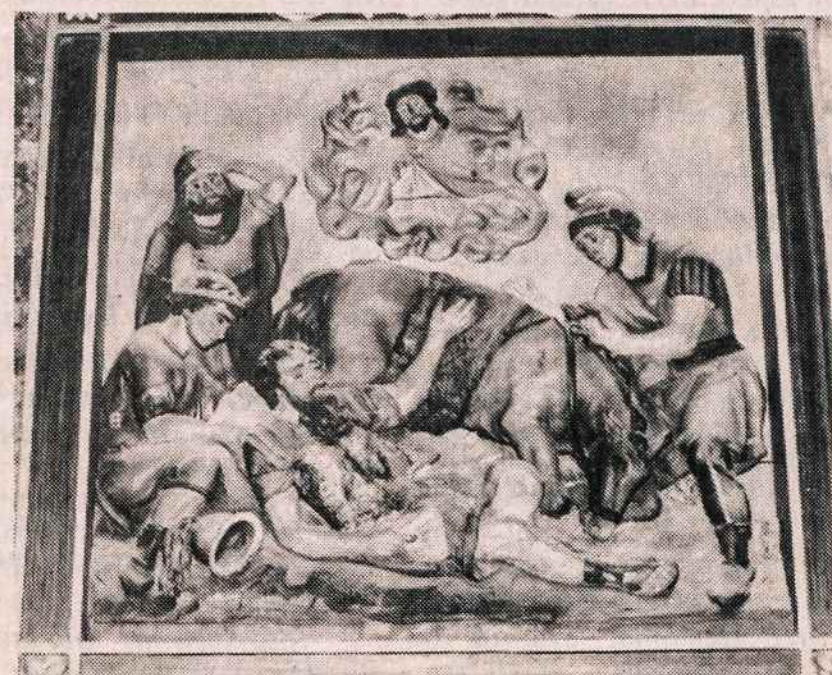
Per Bab Kisan į miestą neina, — jie yra tapę graikų ortodoksų vedamo našlaityno dalimi.

Drąsa-laimėjimo pagrindas

Perėjęs per Damasko senamiestį, pasijunti lyg jau niekur nebepaklystum. Dabar jau be žemėlapi rankoje grįžtu į Tiesiąją gatvę, o pasiekęs dengtuosius stogus — prekyvietes, tarsi puikiai žinodamas, žingsniuoju link omejadų mečetės. Stabtelėjęs ir besizvalgydamas, ant vienos gatvės kampo girdžiu: “May we help you? (Ar jums reikia pagalbos?)”. Dvi jaunos siriekės bando savo anglų kalbos žinojimą. Sirai — svetingi! Nuostabus jausmas svetimame didmiestyje. Net gaila pasakyti, kad “Thank you. I'm not lost (Ačiū, nesu pasiklydęs)”.

Musulmonai šaukiami vakaro maldai. Temsta. Senamiestis aidi muezinų šaukimu maldai: “Allahu akhbar! Allahu akhbar! La illaha illa Alla, Muhammad rasul Allah! (Alla — didis! Alla didis! Tik Alla yra Dievas.

(Bus daugiau)

“Kai atėjo netoli Damasko, staiga jį apšvietė iš dangaus šviesa. Nukritęs žemėn, Paulius išgirdo balsą...” (Apd 9, 3-4). Paveikslas Šv. Ananijo šventovėje Damaske. Nuotr. kun. prof. Antano Rubšio

MALDOS DIENA PAMINĖTA LIETUVOS GENOCIDO SUKAKTIS

(atkelta iš 3 psl.)

Šias iškilmes surengė Tėvai Paulinai. Pagrindinis iniciatorius buvo kun. Timotiejus Burkauskas. Negailėta nei energijos, nei lėšų. Apmokėta kelionė Apreiškimo parapijos chorui, svečiams dvasiškiams iš Lietuvos. Pasirūpinta šventovės ir lauko aplinkos dekoracijomis, Maldos Dienos reklama. Tėv. Paulinai atsisakė pirmosios rinkliavos, pageidaudami, kad rinkliava būtų pravesta karo metu sugriautos Vilkiškių katedros atstatymui.

Artimai turėjęs progos su Tėvais Pauliniais bendradarbiau-

ti, jaučiau jų solidarumą lietuvių tautai ir jų tarpe esančiam lietuvių kilmės vienuoliui kun. T. Burkauskui.

Tėvams Paulinams talkino LB Philadelphijos apylinkės valdybos, Lietuvos Vyčių 3-sios kuopos ir kitų lietuviškų organizacijų nariai. Organizaciniame komitete buvo: kun. T. Burkauskas, Linas ir Renata Kučiai, Roma ir Ant. Krušinskai, Raimonda ir Vidmantas Rukšiai, Gema Kreivėnaitė, Viktoras Stepalovich, Lynn Rickert, Teresė ir Alg. Gečiai.

Maldos Diena sulaukė ir amerikiečių dėmesio. Milijoninio tiražo *Philadelphia Inquirer* pa-

teikė žinių ir nuotraukų apie įvykį. Rašė arkivyskupijos savaitraštis *The Catholic Standard and Times*. Trijų Pensilvanijos apskričių ribose spausdinamas dienraštis *The Morning Call* išspausdino H. Marcovitz pokalbį su vysk. Žemaičiu. *The Intelligencer* išspausdino didžiulę vysk. Žemaičio nuotrauką su kun. T. Burkausku.

A.Gč.

SEMINARAS "DARBAS LIETUVAI II — 1991"

(atkelta iš 3 psl.)

rugsėjo 20 - 22 dienomis Vašingtone.

Pernai Amerikos lietuviai padarė labai aiškią pažangą Amerikos politinės veiklos srityje: įsigijome naujų draugų JAV Kongrese, įtakingųjų amerikiečių ir JAV spaudos žmonių tarpe. Jau turime daug daugiau sąjungininkų mūsų tautos nepriklausomybei ginti. Bet mūsų darbas dar nebaigtas, reikia ieškoti daugiau įtakingų draugų, įjungti į darbą daugiau saviškių, tobulinti ir vienyti mūsų pastangas Lietuvai pagelbėti. Tam šis seminaras, "Darbas Lietuvai II — 1991", ir yra skiriamas. Jame bus puikių progų susitikti su amerikiečių politikos žinovais, Kongreso ir Senato atstovais, vyriausybės pareigūnais.

Seminaro tikslai yra šie:

1. Stiprinti asmeninius ir grupinius ryšius su Lietuvos interesų rėmėjais JAV Kongrese, Valstybės Departamente ir kitose valdžios įstaigose.
2. Plėsti žinias apie JAV politiką Lietuvos nepriklausomybės įgyvendinimo atžvilgiu.
3. Parodyti JAV Prezidentui

PRIEŠ 50 METŲ

PAGERBIAME 1941 METŲ SUKILIMO DALYVIUS

Prieš 50 metų, prasidėjus sovietų-vokiečių karui, Lietuvoje spontaniškai prasidėjo sukilimas, buvo sudaryta ir paskelbta laikinoji vyriausybė. Ministerio pirmininko pareigas ėjo prof. Juozas Ambrazevičius-Brazaitis. Vėliau 1944 metų vasarą jis pasitraukė į Vokietiją, po karo atvyko į Ameriką ir per dvidešimt metų dirbo *Darbininko* redakcijoje. Mirė 1974 metų lapkričio 28 d. Jo portretas ir šiandien kabo *Darbininko* redakcijoje.

To sukilimo metu jam teko su-

Procesija Švč. Mergelės Marijos Čenstachovos šventovėje, minint Lietuvos genocido 50 metų sukaktį. Nešami Aušros Vartų Marijos ir šv. Kazimiero paveikslai. Iš k.: Teresė Gečienė, Raimonda Rukšienė, Aušra Maknytė, Roma Krušinskienė, Ievutė Kazakauskienė. Nuotr. Kristinos Volertienės.

ir jo vyriausybės nariams Amerikos lietuvių tvirtą pasiryžimą vieningai ir pilnai remti Lietuvos nepriklausomybės atstatymo ir pripažinimo akciją.

4. Tobulinti Amerikos lietuvių politinio darbo efektyvumą.

5. Plėsti politinių pažinčių ir ryšių tinklą.

6. Stiprinti tarpusavio informacijos ryšius.

7. Planuoti naujus projektus Lietuvos labai ir aptarti bei pradėti jų įgyvendinimą.

Kviečiame visus, kuriems rūpi Lietuvos reikalai, dalyvauti šiame seminare. Smulkesnė seminaro programa bus paskelbta artimoje ateityje. Tuo tarpu, jei turėtumėte klausimų, prašome kreiptis į JAV LB Washingtono įstaigą tel. 703 - 524-0698, fax Nr. 703 - 524 - 0947.

Dr. Antanas Razma,
JAV LB Krašto valdybos
pirmininkas

Dr. Tomas Remeikis
Visuomeninių reikalų
tarybos pirmininkas

Baltimorės lietuvių muziejaus "kryžių kalnas", puošęs Švč. Mergelės Marijos šventovę Maldos dienos už Lietuvą proga. Nuotr. Antano Masionio

JAV UŽSIENIO POLITIKA IR LIETUVOS REIKALAI

Dr. Tomas Remeikis, JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas, kartu su tarybos nariu Arvydu Barzduku ir LB Washingtono įstaigos vedėja Asta Banionyte, birželio 26 dalyvavo dviejų valandų pokalbyje JAV Tautinės Saugumo Tarybos — National Security Council (NSC) — būstinėje Washingtone. Ta proga dr. Remeikis taip pat dalyvavo pasitarimuose su JAV Valstybės Departamento Baltijos valstybių reikalų šefu Paul Gobel bei Lietuvos atstovu Stasiu Lozoraičiu.

Pokalbyje su NSC buvo aiškintasi dėl JAV vyriausybės politikos Sovietų Sąjungos ir Baltijos valstybių atžvilgiu. Politika, atrodo, pasikeitė gegužės mėnesio pradžioje. Buvo pareikšta, kad Amerikos lietuviai į tai žiūri su dideliu susirūpinimu, nes Baltijos valstybių nepriklausomybės reikalai padedami į šalutinę vietą, jei ne iš viso paaukoti didžiojo strateginio sutarimo interesams. Buvo nurodyta, kad tylioji diplomacija iki šiol nedavė jokių rezultatų, ir JAV pareiškimai bei protestai dėl sovietinio karinio banditizmo, nenustatant už tuos veiksmus specifinių sankcijų, leidžia Sovietams suprasti, kad jie turi laisvas rankas, jei tik išvengia gyvybių aukų. Sovietų tikslai, atrodo, nepakitę. Gorbačiovas nenori su Lietuva tartis, toliau veda politinės ir ekonominės Lietuvos destabilizacijos politiką.

Iš NSC štabo pusės paaiškėjo, jog jie yra pasiryžę stipriai remti

Gorbačiova, kaip vienintelį sovietų vadovą, galintį išlaikyti ir praveisti taikų pasikeitimą ir pažangą Sovietų Sąjungoje. Buvo teisintasi, kad JAV daro viską ką gali, kad padėtų Baltijos valstybėms, nors ir pripažino, kad vengia žodžio "nepriklausomybė". Pareikšta, kad JAV yra gerokai sustiprinusios spaudimą Sovietų Sąjungai, reaguojant į Sovietų elgesį, bet tuo pačiu, šiuo metu NSC ir Prezidentas nemano, kad stipresnis spaudimas duotų teigiamų rezultatų. Bandė užtikrinti, kad JAV reakcija bus atitinkama Sovietų elgesiui.

Iš šio pokalbio dar kartą paaiškėjo, kad prezidento Bush politika šiuo metu Lietuvai ne tik nieko naujo nežada, bet galbūt yra net ir kenksminga, nes jo Sovietų Sąjungos ir Gorbačiovo politinės padėties analizė yra gerokai prieštaraujanti tikrovei. Čia svarbu pastebėti, kad svari Valstybės Departamento dalis nesutinka su NSC politine analize.

Norint Lietuvai padėti, išeivija turi ir toliau laikyti per JAV Kongresą ir viešąją nuomonę spaudimą, kurį jaučia Prezidentas ir NSC. Todėl prašome visus lietuvius palaikyti kontaktą su savo Senato ir Kongreso atstovais, remti JAV LB pastangas Washingtono ir jungtis prie kitų LB projektų, tuo plečiant ir stiprinant mūsų jėgas ir įtaką Lietuvos reikalui JAV valdžios sferose.

JAV LB Informacija

Ukrainiečių katalikų arkivyskupas metropolitas Stephan Sulyk Maldos dienoje už Lietuvą, Doylestown, PA. Nuotr. Antano Masionio

Prof. Juozas Brazaitis, 1941 metų sukilimo vienas iš svarbiausių dalyvių, buvęs laikinosios vyriausybės ministeris pirmininkas, *Darbininko* laikraščio ilgametis redaktorius, miręs 1974 m. lapkričio 28 d. Nuotr. V. Maželio

Gyventi per mirtį

Iš ministro pirmininko pareigas ėjusio Juozo Ambrazevičiaus kalbos, laidojant 1941 birželio sukilėlius Kaune.

Ne pirmas kartas šioje vietoje prasiveria duobės, kad priimtų kūnus tų, kurių kraujas reikalingas palaistyti tautos laisvei.

Tačiau niekadoms toji duobė nebuvo tokia didelė, kaip šiandien. Tai rodo, kiek Lietuvos žemė yra ištroškusi laisvės.

Tai rodo, kokia stipri tėvynės meilė jau yra išaugusi jos vaikų širdyse, kad ištisi jų būriai — šimtai ir tūkstančiai — savu noru ryžtasi mirti, kad tik svetimiesiems nevergautų.

Pajaučiam šių gilių kapų akivaizdoje visos tautos pasiryžimą gyventi per mirtį.

Didingas tai momentas, bet ir graudus. Graudu su kritusiais didvyriais išsiskirti kovos draugams, tėvams ir artimiesiems; graudu ir laikinajai vyriausybei.

Kovos draugams ir kariams — vienas nusiramimas — partizanai kovojo ir žuvo did-

vyriškai, kaip kovoja narsiujų pasaulio tautų sūnūs.

Tėvams, giminėms ir artimiesiems tėvynės vardu dėkojame, kad išaugino ir atidavė tėvynei tai, ką jie turėjo brangiausia.

Visai tautai graudu, kad neteko tų žmonių, kurie jos gyvenimo pažangai buvo reikalingi; neteko idealingiausių žmonių.

Pasiliko tačiau viltis, kad jų kraujas neišgaruos be vaisių šioms dienoms ir ateičiai.

Šios tylios kuklios laidotuvės, kaip tylus ir kuklus buvo mūsų partizanų pasiaukojimas, ateityje pavers jų kapus gausiai lankoma vieta. Tylos ir ramybės.

Tos ramybės, kurioje telkėsi ir bręsta nauja dvasios energija naujam gyvenimui kurti ir dėl jo kovoti.

Skyrium ar būriais lankydami prie šių partizanų kapų, stiprėsime dirbti, o jei reikės ir mirti dėl to idealo, dėl kurio jie aukojosi, būtent, vėl Lietuvos laisvei.

LIETUVIŲ FONDO INFORMACINIS SUSIRINKIMAS

Liepos 10-osios vakare Vyresniųjų lietuvių centro būstinėje Seklyčioje, Chicagoje, įvyko spaudos ir radijo darbuotojų susirinkimas. Atsilankė daugiau kaip 30 asmenų. Be korespondentų, atvyko ir kai kurie Tarybos ir Valdybos nariai. Vadovavo Antanas Juodvalkis, Spaudos komisijos pirmininkas. Prie vakarienei paruoštų stalų susėdus, prel. J. Prunskis sukalbėjo maldą. Visas šio pobūvio išlaidas apmokėjo mecenatas ir vienas Lietuvių Fondo steigėjų — dr. Ferdinandas Kaunas.

Pasistiprinus, programos vadovas supažindino visus su dalyviais, kurių tarpe buvo ir jaunas svečias iš Lietuvos — Stankevičius.

Tarybos pirmininkas Povilas Kilius pasidžiaugė, kad nuo įsteigimo Fondas išdalijo įvairiems lietuvių ugdomiems tikslams apie \$3 milijonus. Pranešė, kad šiemet jau išdalyta \$286,200. Dėkojo dr. Antanui Razmui už jo pradinę iniciatyvą ir kitiems jį palaikiusiems daktarams.

Valdybos pirm. Algirdas Ostis pranešė, kad Fondo pagrindinis kapitalas yra pasiekęs \$5,200,000. Tenka tik džiaugtis, kad Fondo indėliai pastoviai auga. Reiškė padėką visiems nariams, savo aukomis išugdžiusiems Fondą, kuris lapkričio mėnesį pasiekė \$5 milijonus.

Po to Pelno skirstymo komisijos pirmininkė Marija Remienė apžvelgė šiemet gauto pelno paskirstymą, nurodydama ir sumas, kam ir kiek buvo paskirta. Pelno skirstymo komisiją sudaro 3 LB atstovai, būtent, dr. Petras Kisielius — sekretorius, Ramunė Lukienė, Arūnas Barzdukas ir kand. Aušra Liulevičienė.

Fondo atstovai — Marija Remienė — pirmininkė, Vytautas Kamantas, Daina Kojelytė ir kandidatė Ofelija Barškėytė. Buvo sudaryta ir atskira Stipendijų pakomisė: pirm. M. Remienė, Of. Barškėytė, Daina Kojelytė, Arūnas Liulevičius, dr. Jolita Narutienė ir Ramona Steponavičiūtė. Posėdžiuose be balsavimo teisės dalyvaudavo ir garbės pirm. dr. A. Razma. Tarybos pirm. Povilas Kilius, vald. pirm. A. Ostis, Alė Steponavičiūnė — raštinės vedėja. Pelno skirstymo komisijos nariai turėjo po vieną balsą — iš viso 6.

Gauta 111 prašymų, patenkinta 69, siekiant \$198,000. Stipendijoms gauta 113 prašymų, patenkinta 53, siekiant \$87,400. Iš viso išdalyta \$286,200, likutis — \$13,800 — bus išdalytas rugsėjo mėnesį.

Buvo gauta daug prašymų stipendijoms iš Lietuvos, net 76, iš Pietų Amerikos — 6 ir vietinių — 14.

Fonde veikia dar specialūs fondai, būtent: 15 stipendijų fondų ir 6 kiti fondai, kurių pajamos išmokamos pagal aukotojų valią. Dalį stipendijų gavo ir vykstantys mokyti į Vasario 16 gimnaziją bei studijuojantys Lituanistikos katedroje Chicagoje.

Bendrai paėmus, švietimui (čia įeina ir stipendijos) paskirta \$144,575 (50,5%), kultūriniais reikalams — \$32,500 (11,4%); ir visuomeniniams reikalams — \$109,200 (38,1%). Mažiausia suma — \$375 paskirta Padėkos paminklui Palm Beach, o didžiausia — JAV LB Švietimo Tarybai \$45,000.

Po visų pranešimų buvo iškelta keletas klausimų, į kuriuos atsakė Valdybos ir Tarybos nariai. Susirinkime išryškėjo Fondo ypač didelė reikšmė lietuvių

Skautų stovykloje Lietuvoje prieš valgį kalbama malda. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VEIKLOJE

JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos specialiam posėdyje birželio 19 d. buvo išskirstyta \$40,050 iš "Dovana Lietuvai" izdo. Toji suma padės apmokėti įvairių Lietuvos profesionalų išlaidas, vykstant jiems į profesines konferencijas ir reprezentuojant Lietuvą APPLE išlaidas, rengiant specialius kursus Lietuvos mokytojams; padės

palaikymui išeivijoje, duodant stipendijas, literatūros ir dailės premijas, remiant Lietuvos istorijos rašymą, kurios du tomai jau spaudoje, būtent M. Gimbutienės Lietuvos proistorė ir J. Jakšto Lietuvos istorija. Kiti tomai jau parašyti arba baigiami. Viso bus 6 tomai, įskaitant ir naują istoriją.

APB

finansuoti Religinės Šalpos konteinerio dalies transportą į Lietuvą; padės Lietuvos universitetų bibliotekoms ir Lietuvos Nacionalinei bibliotekai apmokėti žurnalų prenumeratos išlaidas ir parems Lietuvos Vaikų vilties komitetą, gelbstintį Lietuvos invalidams vaikams Shriners ligoninėse Amerikoje.

JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos rinkimuose balsavo 6161 lietuvių. Trečdalis išrinktųjų yra buvę Tarybos nariai, du trečdaliai yra nauji. Tarybos sesija vyks rugsėjo pabaigoje. Philadelphijoje. Sesijos metu bus renkamas asmuo JAV LB Krašto valdybos pirminko postui.

JAV LB Krašto valdyba savo posėdyje birželio 15 d. padarė savo praėjusios ir ateities veiklos apžvalgą. Visuomeninių Reikalų taryba koordinavo prez. V. Landsbergio viešnagę Chicagoje, o kitos apygardos savo miestuose. Visur veikta su Lietuvos Pasiuntinybės žinia ir pritarimu. Manoma, kad prez. Landsbergio kelionė buvo naudinga Lietuvai ir išeivijai. Renginių pelnas paskirtas "Dovana Lietuvai" fondui.

Pirmoji Muzikos šventė praėjo su pasisekimu, o 1992 m. jau planuojama šokių šventė. JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungai ir JAV lietuvių jaunimui Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese atstovaus 39 jaunuoliai. JAV LJS pirmininkė Sigutė Šnipaitė taip pat prašė Krašto valdybos paramos vieno Lietuvos jaunuolio kelionei į Kongresą Pietų Amerikoje. Jos prašymas buvo patenkintas. Raginama, kad ir kiti lietuviški vienetai paremtų Lietuvos jaunuolių vykimą, kad išeivijos ir Lietuvos jaunimas galėtų pasitarti jiems rūpimais klausimais.

KRONIKOS TEBELEIDŽIAMOS

Lietuvos Kronikos Sąjunga netrukus išleis LKB *Kronikos* X-ąją — paskutinį tomą. Yra išverstas *Kronikos* VII tomas į anglų ir ispanų kalbas. Bus verčiami ir likusieji tomai. Jau išleista *Kronikos* 14 tomas, įskaitant ir vertimus į anglų ir ispanų kalbas, kas sudaro 7,685 puslapius, o tiražas 71,000 knygų. Sąjungai nebeužtenka lešų *Kronikoms* leisti anglų ir ispanų kalbomis. Tad maloniai prašome visus lietuvius skubiai paremti aukomis *Kronikos* leidimą.

Štai ką kardinolas Vincentas Sladkevičius rašo leidėjams:

"Ištvermingiausias ir labiausiai mūsų tėvynę išgarsinęs leidinys buvo ir lieka Lietuvos *Kata-*

JAV LB Švietimo taryba baigė įrengti lietuviškai besimokantiems vadovėlį *Easy Way to Lithuanian*. Kompletas šiuo metu platinamas. VII Dainų šventėje dalyvavo 300 lituanistinių mokyklų mokinių. Po generalinės repetitijos Chicagoje Jaunimo Centre Švietimo tarybos pastangomis mokiniai buvo pamaitinti. Kartu su Socialinių Reikalų taryba ruošiamas naujas konteineris į Lietuvą. Iš amerikietiškos Hancock mokyklos gauta 17 vartotų kompiuterių, iš Discovery Toys (Laimos Petrolinienės dėka) gauta ikimokyklinio amžiaus našlaičiams įvairių žaisliukų bei knygelių su garsia juostomis. Per Washingtono lituanistinės mokyklos vedėją Angelę Bailey gauti reikmenys invalidams vaikams (wheelchairs, walkers ir pan.)

Dr. Romas Remeikis, JAV LB visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas, pasibaigus Genevoje vykusiai Tautinių Mažumų konferencijai, kurioje jis buvo Amerikos delegacijos narys, nuvyko į Vokietiją dalyvauti Lietuvių Bendruomenės pirmininkų suvažiavime ir atstovauti dr. Antanui Razmai politinių klausimų svarstymuose.

Baltųjų Rūmų pareigūnas Jim Schaefer prezidento Bush vardu atsiuntė JAV LB Krašto valdybai padėką už prezidentui nusiųstas peticijas, kurias pasirašė tūkstančiai lietuvių Dainų šventės metu. Ponas Schaefer užtikrina, kad Baltieji Rūmai skiria didelį dėmesį lietuvių mintims, išreikšioms peticijoje. Kaip žinia, peticijoje prezidentas Bush buvo prašomas pripažinti Lietuvos vyriausybę, pasmerkti Sovietų siautėjimą Lietuvoje, sulaukyti ekonominę paramą Sovietų Sąjungai iki bus ištraukta Sovietų kariuomenė iš Lietuvos.

R. K.

IŠ VISUR

— Lietuvos Vyčių 78-tasis visuotinis seimas šiemet įvyks rugpjūčio 1 - 4 Trade Winds Hotel patalpose, St. Petersburg Beach, FL.

— Vytautas Marijošius, dirigentas ir muzikas, liepos 10 minėjo 80 metų amžiaus sukaktį. Sveikiname sukaktuvininką.

— Kanados Lietuvių Fondo tarybos pirmininku išrinktas Paulius Kuras, sekretore — Ramunė Sakalaitė-Jonaitienė. Valdybos pirm. — Vaidotas Vaičiūnas, sekr. — Lina Kuliavienė, izd. — K. Čepaitis, vicepirm. Jonas Stankus, narys — G. Skaištys. Pelno skirstymo komisija: pirm. J. Pleinys, kun. J. Staškus, LB atstovas A. Pacevičius. Stipendijų komisija: dr. A. Dailydė, J. Krištolaitis, A. Karkienė, G. Paulionienė, L. Balsienė.

— Valdas Adamkus buvo apdovanotas JAV vandens susivienijimo tarybos šių metų žymeiniu. Tarybą sudaro Kongreso vadovybė, miestų tarybų ir pramonės atstovai. Šiai tarybai pirmininkauja sen. Dennis De Concini iš Arizonos ir Atstovų Rūmų narys iš New Yorko Henry Nowak.

— Kun. Antanas Saulaitis, SJ, apie mėnesį laiko praleidęs Lietuvoje, birželio 28 Chicagoje Jaunimo Centre įvykusioje vakaronėje informavo apie švietimo padėtį Lietuvoje. Jis pranešė, kad nuo šio rudens atkuriamą jėzuitų gimnaziją Kaune.

— Dr. Alenas Pavilanius yra išrinktas Kanados šeimų gydytojų sąjungos Quebeco skyriaus pirmininku. Jis yra ne tik šeimos gydytojas, bet ir medicinos profesorius Montrealio universitete.

— Kaziu Martinkui, biochemijos daktarui, 1984 sausio 13 mirus, jo šviesaus atminimo jamžinimui 1985 buvo įsteigtas ir inkorporuotas kasmetinis stipendijų fondas. Komisija, susidedanti iš a.a. K. Martinkaus tėvų ir sesers, chemijos dr. Vytauto Narušio, chemijos inžinieriaus Richard Jamber, finansininko Sauliaus Mikaliuko ir psichologijos dr. Algio Norvilo, apsvartė gautus stipendijų prašymus ir nutarė iš gautų procentų stipendiją skirti Zitai Prakapaitėi, ruošiančiai doktoratą kraujo vėžio tyrimo srityje Universite Pierre et Marie Curie Paryžiuje.

— Nauji *Darbininko* skaitytojai. J. Tamkevičs, Pittsburgh, PA, S. Slogeris, Waterbury, CT. Užsakė kitiems: A. Morrissey, Jackson Hgts. — T. Sluskin, Long Island City, NY. Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkojame užsakytojams. Naujiems skaitytojams *Darbininko* prenumerata pirmiems metams tik 15 dol. Atnaujinant — visiems 20 dol. metams.

tiečių širdis.

Kaunas, 1990.XI.10

Vincentas Kardinolas
Sladkevičius
Kauno Arkivyskupas

Laiškus siųsti ir čekius rašyti šiuo vardu ir adresu: Lietuvos Kronikos Sąjunga arba the Society of the Chronicle of Lithuania, Inc., 6825 So. Talman Ave., Chicago, IL 60629, USA.

DOYLESTOWN, PA

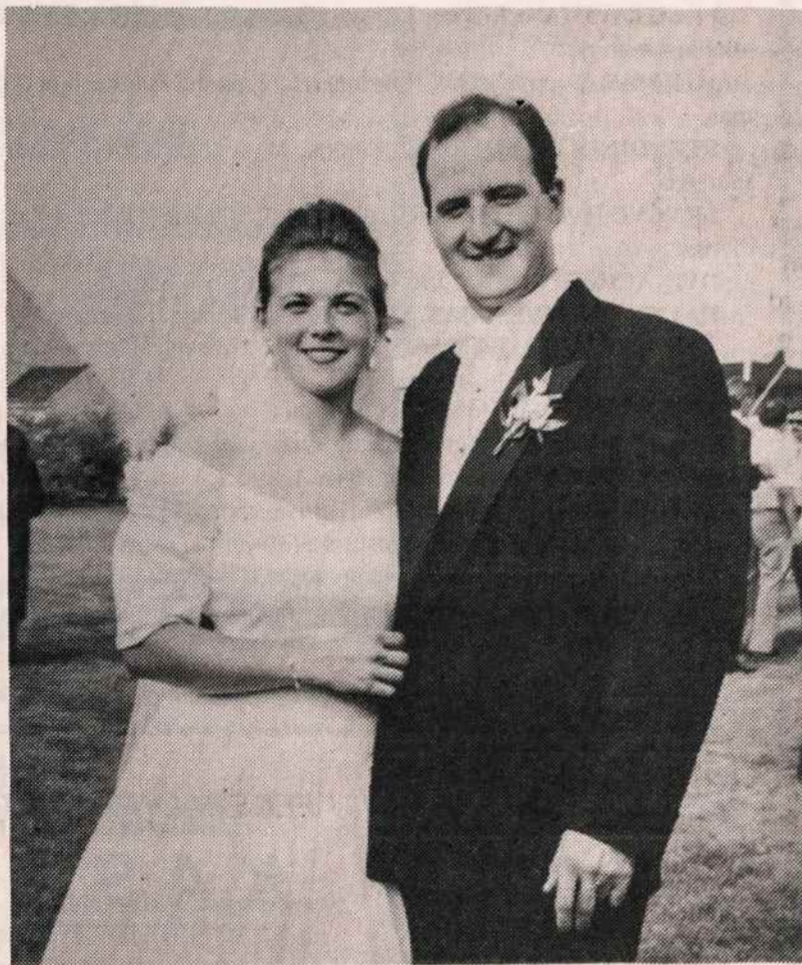
ŠAUNIOS VESTUVĖS

Birželio 29, šeštadienį, 3 val. popiet, Philadelphijoje, PA, Šv. Andriejaus parapijos bažnyčioje, klebonas kun. Kajetonas Sakalauskas sutuokė Rimą Pliuškonytę ir Matthew Shillinger, dalyvaujant abiejų jaunųjų tėvams, giminėms, draugams, pažįstamiems.

Jaunąją prie altoriaus palydėjo jos tėvai Ona ir Kęstutis Pliuškoniai, o žiedus nešė jaunosios sesers Danutės ir Vyto Surdėnų trejų metų sūnelis Aras. Šventojo Rašto ištraukus skaitė jaunojo krikšto motina Marie Wilson, jaunosios krikšto motina Jurina Rugienienė ir svočia — jaunosios sesuo Danutė. Sumainius žiedus, klebonas pasakė pamokslą, tikinčiųjų maldą paskaitė pirmasis pabrolis — jaunojo brolis Gregory Schillinger. Bažnyčioje griežė Wilmington styginis ansamblis.

Vestuvių pokylis įvyko Pliuškonių rezidencijoje, esančioje Salsbury apskrityje, netoli Doylestown miestelio. Pasitaikė gražus oras, svečiai pasklido po žaliuojančią ir gėlėmis papuoštą pievą, kurios gale stovėjo didžiulė palapinė. Čia pradžioje buvo kokteiliai, o vėliau jaunavedžiai pražygiavo pro užtvartą su lietuviškomis juostomis, kurias laikė pamergės ir pajuoniai. Jaunuosius su duona, druska ir vynu pasitiko jų tėvai Ona ir Kęstutis Pliuškoniai ir Frances ir Ralph Schillingeriai. Čia pakeltos šampano taurės už jaunavedžių laimę, čia buvo sveikinimai, vaišės ir šokiai, kuriems pasikeisdami grojo du orkestrai.

Programai vadovavo jaunosios krikštėtvės Algis Rugienius, iš Detroito. Kalbėjo ir jaunosios tėvas, dėkodamas svečiams už atsilankymą, sveikinimus ir dovanas. Dalyvavo apie 300 asme-

Rima Pliuškonytė ir Matthew Schillinger

nų, jų tarpe jaunavedžių giminės, jų pačių ir jų tėvų draugai, artimieji, bendradarbiai.

Ypatingai jaudinantis momentas buvo, kai jaunajai jos draugės, su kuriomis ilgus metus ji buvo šokusi tautinius šokius, dabar pievelėje pašoko "Sautę".

Svečiai linksmosios iki vėlumos, o ir kitos dienos rytą dar apie 100 asmenų, didžiulioje jaunavedžių giminių, susirinko vėliems pusryčiams ir dar praleido keletą valandų prieš pradėdami namo. Svečių buvo iš arti ir toli: iš Kanados — Toronto ir Montrealio, Chicagos, Detroito, Clevelando, New Yorko, New Jersey, Pensylvanijos, ir ypač iš pačios Philadelphijos, kurios lietuviams Pliuškonių šeima gerai pažįstama. Jaunavedžiai su svečiais taip pat šoko

ir linksmosios.

Po kelių dienų jie išskrido po vestuvines keliones į Europą, prieš tai laivu išsiuntę savo automobilį, kuriuo jie dabar lanko ar jau aplankė Airiją, D. Britaniją, Ispaniją ir Portugaliją, Italiją, Graikiją, Austriją ir Vokietiją. Prieš sugrįždami namo, lankysis ir Lietuvoje, kur yra nemažai Rimos tėvų Onos ir Kęstučio giminių ir pažįstamų.

Jaunavedžiai susipažino mokykloje, ilgai draugavo. Matthew yra baigęs biochemijos inžineriją ir dirba savo srityje Veteranų ligoninėje Philadelphijoje. Rima lankė lituanistinę mokyklą Philadelphijoje, o Washingtono Catholic University of America baigė psichologiją bakauro laipsniu. Vėliau ketina siekti magistro laipsnio toje pačioje srityje. (SN)

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Licenzija V/O "VNESHPOSYLTORG"

Gerai žinoma firma su 30-ties metų patirtimi gerai ir greitai aptarnauja savo klientus siunčiant

SIUNTINIUS — DOVANAS su apmokėtu muitu

į TSRS, tame tarpe į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir kt. GAVĖJAS NIEKO NEMOKA, VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

Klientų patogumui visi mūsų agentai turi didelį pasirinkimą aukštos kokybės prekių prienamomis kainomis.

Turime pardavimui mašinas: "Volga", "Žiguli", "Volvo", "Toyota".

VISI DRABUŽIAI, MEDŽIAGOS IR MAISTO PRODUKTAI, IŠSKYRUS ELEKTRONINĖ APARATŪRĄ BEI ODOS IR KAILIO IŠDIRBINIUS, DABAR PERSIUNČIAMSI BE MUITO.

Dėl informacijos prašome kreiptis į mūsų pagrindinę kontorą arba į visus mūsų agentus.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

25 West 45th Street, Room 301 A

New York, NY 10036

Tel. (212) 869-0347

BOSTON, MA 02127
BROOKLYN, NY 11222
BUFFALO, NY 14212
CHICAGO, IL 60622
CHICAGO, IL 60622
CLEVELAND, OH 44134
FORT WAYNE, IN 46808
HAMTRAMCK, MI
HARTFORD, CT 06106
HERKIMER, NY 13350
INDIANAPOLIS, IN 46227
IRVINGTON, NJ 07111
LAKEWOOD, NJ 08701
LOS ANGELES, CA 90046
MIAMI BEACH, FL 33139
MINNEAPOLIS, MN 55418
NEWARK, NJ 07106
NEW YORK, NY 10009
PHILADELPHIA, PA 19116
PITTSBURGH, PA 15203
ROCHESTER, NY 14621
TRENTON, NJ 08611
WATERLIET, NY 12189
WORCESTER, MA 01607
WHEATRIDGE, CO 80033

632 Dorchester Avenue
661 Manhattan Avenue
701 Filmore Avenue
2242 W. Chicago Avenue
1723 W. Chicago Avenue
6089 State Road
1807 Beineke Road
11415 Jos Campau Avenue
1839 Park Street
RR No. 1, Box 765 McKennan Rd.
3216 St. Jude Drive
1082 Springfield Avenue
901 E. County Line
7706 Santa Monica Blvd.
1352 Washington Avenue
2422 Central Avenue N.E.
698 Sanford Avenue
122 First Avenue
10182 Bustleton Avenue
1307 E. Carson
681-683 Hudson Avenue
703 So. Broad Street
1828 3rd Avenue
22 Carlstad Street
4330 Quay Street

Tel. (617) 268-1303
Tel. (718) 389-6747
Tel. (716) 895-0700
Tel. (312) 235-7788
Tel. (312) 666-3985
Tel. (216) 884-1738
Tel. (219) 432-5402
Tel. (313) 365-6350
Tel. (203) 232-6600
Tel. (315) 886-3939
Tel. (317) 787-0052
Tel. (201) 374-6446
Tel. (201) 363-2251
Tel. (213) 656-1962
Tel. (305) 532-7026
Tel. (612) 788-2545
Tel. (201) 373-8783
Tel. (212) 533-2906
Tel. (215) 969-1150
Tel. (412) 481-2750
Tel. (716) 544-2151
Tel. (609) 393-9455
Tel. (518) 274-5242
Tel. (508) 798-2868
Tel. (303) 422-4330

Pabaltietės budi su žvakėmis prie vainiko per iškilmingas pamaldas Buffalo mieste. Pamaldas rengė Pabaltiečių taryba. Firma iš kairės Audronė Mažeikienė.

BUFFALO, NY

Tragiško birželio minėjimas

Pabaltiečių Taryba birželio 15 d. suruošė ekumenines pamaldas paminėti deportacijų 50-čiui. Jos įvyko Švč. Trejybės liuteronų bažnyčioje. Pamaldose dalyvavo penki dvasininkai, du vietiniai ir trys pabaltiečiai. Lietuviams atstovauti iš Toronto specialiai buvo atvykęs kun. Jonas Staškus.

Prie altoriaus stovėjo paprastas iš berželio šakų sukaltas kryžius, papuoštas laukinių gėlių vainiku. Prie jo budėjo trys pabaltietės tautiniuose drabužiuose ir su vigilijos žvakėmis. Lietuvėms atstovavo Audronė Masilionytė-Mažeikienė iš Batavia, NY. Meninę programą atliko buvęs tremtinys violončelistas estas Elmar Samosen.

Pamaldose dalyvavo ir lenkų "Solidarnosc" atstovas prof. M. Zaleski ir kiti buvusieji pavergti tautų atstovai. Dalyvavo ir kelios šeimos iš St. Catherines ir Welland.

Pamaldos buvo paminėtos vietiniame laikraštyje ir dviejose TV kanaluose. Laikraštis atspausdino pasikalbėjimą su viešnia iš Kauno, profesore Janina Bychkov, buvusio Buffalo Filharmonijos dirigento Simjono Bychkov pamote.

Minėjimą rengusioji Pabaltiečių Taryba pati dar jauna organizacija, įsikūrusi tik šiemet sausio mėnesį, stebi įvykius Pabaltijoje ir atitinkamai reaguoja, jungdama visas tris tautas. Lietuviams atstovauja profesoriai Julius ir Gražina Slavėnai, Antanas Musteikis ir Jurgis Karuža. Lietuviams rūpi susisiekti su apylinkės tautiečiais, norint stipriau išvystyti veiklą. Buffalo Lietuvių Klubas prašo atsiųsti savo pavardes ir adresus pirmininkei dr. Gražinai Slavėnienei, 729 Starin Avenue, Buffalo, NY 14223 arba skambinti tel. 716-832-8463.

A.T.D.

Sūrus vanduo

Mokytojas klausia mokinį:
— Kuo jūros vanduo skiriasi nuo upės vandens?
— Upės vanduo — gėlas, o jūros — sūrus.
— O kodėl?
— Todėl, kad jūroje yra daug silkių!

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

BALTIC TOURS

1991

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Nuo 7 iki 14 dienų Lietuvoje
19 įvairių maršrutų

Dauguma kelionių aplenkia Maskvą. Maršrutai įdomūs — Šiluvos atlydai, kelionė laivu Baltijos jūroje, Lietuva, Kopenhaga, Varšuva, Helsinkis.

Smulkesnėms informacijoms ir lankstinukams kreipkitės į
BALTIC TOURS . 77 Oak St., Suite 4 • NEWTON, MA 02164.
Tel. 617/965-8080 • Fax 617/332-7781

BANK-BY-MAIL

Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prienamai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kurio laiku. Jūsų slunta gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prideda ir užtikrinimą, kad jūsų pinigai nepaslytų procentus, leidžiamus įstatymų. Dėl lengvo taupymo būdo per pašta skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

South Boston Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"

ALFRED W. ARCHIBALD, PRESIDENT

NAUJOS KNYGOS

Lietuvių kalbos vadovėlis angliškai *Introduction to Modern Lithuanian* išleistas nauja laida. Kaina \$25. Prie knygos labai tinka įkalbėtų tekstų 4 kasetės, — kaina \$40. Persiuntimui pridama \$3.00.

Vlado Kulboko naujausia knyga *Laiko pagrebstai* jau gaunama Darbininko administracijoje. 336 psl. Kaina \$8.00, plus persiuntimui \$1.50.

Dr. Konstancijos Paprockaitės-Šimaitienės knyga *Moteris su baltu chalatu* jau platinama Darbininko spaudos kioske. Jos kaina 20 dol., persiuntimui pridėti 2 dol.

Jono Dainausko *Lietuvos bei lietuvių krikštas ir 1387-ji metai*. Išleido Vydūno fondas, Chicago. 1991 m. Kaina 15 dol. Persiuntimui pridama 2 dol. Galima gauti Darbininke spaudos kioske.

Lietuvos žemėlapis (J. Andriaus) didelio formato, gaunamas Darbininko administracijoje. Kaina su persiuntimu 12 dol.

Algirdo Gustaičio *Karas braukia kruviną asarą* — Antrojo pasaulinio karo dienoraštis. Didelio formato, 240 iliustracijų — nuotraukų, atspausdintų žemėlapių. Gaunama Darbininko administracijoje. Kaina su persiuntimu 35 dol.

Nauja knyga gauta Darbininko administracijoje. Jos autorė Ava Saudargienė. Knyga vadinasi — *Anapus Horizonto*, Australijos apysakos. Knyga turi 188 puslapius. Sudėta 19 pasakojimų. Išleido Nidos Knygos Klubas Londone 1989 m. Kaina 12.50 dol. Knygos persiuntimui pridėti 1 dol.

IV PASAULIO LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNIŲ PROGRAMA

AVIACIJOS SPORTAS. Liepos 28 - rugpjūčio 4. Alytus, Kyviškės, Panevėžys, Vilnius.

BEISBOLAS. Liepos 28-30. Vilniaus Vingio parkas.

BURIAVIMAS. Liepos 28 - rugpjūčio 4. Nidos jachtklubas.

FUTBOLAS. Liepos 28 - rugpjūčio 4. Klaipėdos "Žalgirio", "Okeano", "Mokslivio" stadionai, Gargždai, Palanga, Kretinga.

KREPŠINIS. Liepos 28 - rugpjūčio 4. Kauno "Ažuolyno" sporto kompleksas, Jonavos "Statybos" sporto rūmai, Kaišiadorių I vid.mokykla, Kauno raj. aukštesnioji žemės ūkio mokykla, Jurbarko stovybinis medžiagų kombinatas, Plungės "Minijos" sporto kompleksas, Joniškio I vid.mokykla, Šilutės baldų fabriko sporto kompleksas.

STALO TENISAS. Liepos 28-31. Alytaus sporto rūmai.

ŠACHMATAI. Liepos 28 - rugpjūčio 3. Marijampolės P.Kriaučiūno biblioteka.

TENISAS. Liepos 28 - rugpjūčio 3. Palangos respublikinė mokomoji sporto bazė, Klaipėdos teniso kortai, Šiaulių teniso federacijos kortai, Kauno teniso klubo kortai.

TINKLINIS. Liepos 28 - rugpjūčio 3. Panevėžio sporto rūmai, Šiaulių "Tauro" ir "Talšos" sporto kompleksai.

BILIARDAS. Liepos 29 - rugpjūčio 2. Panevėžio "Ekranas" kultūros rūmai.

LEDO RITULYS. Liepos 29 - rugpjūčio 3. Elektrėnų ledo rūmai.

BADMINTONAS. Liepos 30 - rugpjūčio 2. Kėdainių hidromeliacijos instituto salė.

PLAUKIMAS. Liepos 30 - rugpjūčio 3. Vilniaus vandens sporto rūmai.

SPORTINIAI ŠOKIAI. Liepos 30 - rugpjūčio 1. Klaipėdos statybos susivienijimo "Klaipėda" sporto ir kultūros rūmai, Palangos vasaros estrada.

ŠAUDYMAS. Liepos 31 - rugpjūčio 2. Kauno "Dinamo" šaudymo kompleksas.

FECHTAVIMAS. Liepos 31 - rugpjūčio 2. Vilniaus lengvosios atletikos maniežas.

JOJIMAS. Rugpjūčio 3-4. Raseinių raj. "Laisvės" kolūkio hipodromas.

STENDINIS ŠAUDYMAS. Liepos 31 - rugpjūčio 2. Kauno šaudykla.

LENGVOJI ATLETIKA. Rugpjūčio 1-3. Vilniaus "Gintaro" stadionas.

DVIRAČIŲ SPORTAS. Liepos 28 - rugpjūčio 3. Šiauliai.

KALNŲ SLIDINĖJIMAS. Liepos 22-26. Gruzija, Kaukazas.

ŽAIDYNIŲ UŽDARYMAS - rugpjūčio 4 d. 22 val, Vilniaus Kalnų parke.

ŽAIDYNIŲ DIENOMIS
Liepos 29-30 - Olimpinės akademijos mokslinė konferencija Kaune, Lietuvos kūno kultūros institute (10 val.).
Liepos 31 - rugpjūčio 1 - Pasaulio lietuvių sporto veteranų sąskrydis Kaune, Lietuvos kūno kultūros institute (10 val.).
Liepos 31 - Lietuvos sporto muziejaus atidarymas (13 val.).
Rugpjūčio 2 - Pasaulio lietuvių sporto forumas Kaune, Lietuvos kūno kultūros institute (10 val.).

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

YRA GERIAUSIAS JŪSŲ BANKAS

NEW YORKE: 86-21 114th Street, Richmond Hill, N.Y., 11418 718-441-6401

CHICAGOJ: 2615 W. 71st Street, Chicago, IL 60629, 312-737-2110
1445 So 50th Ave., Cicero, IL 60650, 708-656-2201
9525 So 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457, 708-598-1333

FLORIDOJ: 400 70th Ave., St. Petersburg Beach, FL 33706, 813-367-6304

DETROITE: 24060 W. 9 Mile Rd., Southfield, MI 48034, 313-350-2350

WATERBURY: 6 Congress Ave., Waterbury, CT 06708, 203-756-5223

Taupymo sąskaitos ir sertifikatai, įvairios paskolos, VISA kortelės ir kiti patarnavimai

— Visi lietuviai taupo ir skolinasi lietuviškoje KASOJE —

Visos santaupos Federalinės NCUA agentūros apdraustos iki 100,000 dol.

MIRĖ KUN. KĘSTUTIS R. BALČYS

Ilgai sirgęs vėžio liga, liepos 25, penktadienį, Amsterdame ligoninėje mirė ilgametis Amsterdame lietuvių parapijos klebonas kun. Kęstutis Robertas Balčys. Palaidotas liepos 30 Amsterdame kapinėse.

Velionis buvo gimęs 1924 vasario 17 Dortmone, PA. Su tėvais į Lietuvą grįžo 1933 m. 1934 - 41 lankė Panevėžio gimnaziją. Ją baigęs 1942 įstojo į VDU universitetą Kaune. Iki 1944 m. studijavo teologijos fakultete. Atėjus antrai bolševikų okupacijai, uždarius teologijos

fakultetą, iki 1947 m. studijavo Kauno dvasinėje seminarijoje.

Kadangi buvo gimęs Amerikoje, tai darė visas pastangas vėl grįžti į Ameriką. Vargais negalais 1947 su tėvais ir su seserim Aldona grįžo į Ameriką. Teologiją toliau studijavo Rochesterio NY kunigų seminarijoje. Kunigu įšventintas 1949 m. birželio 11. Tuoj buvo paskirtas Amsterdame lietuvių Šv. Kazimiero parapijos vikaru. 1967 paskirtas tos parapijos klebonu. Tose pareigose ir buvo iki savo mirties.

Velionis buvo studijavęs ir

dainavimą. Turėjo gražų baritono balsą, yra koncertavęs lietuviams ir amerikiečiams. Koncertavo ir New Yorko lietuviams. Bendradarbiavo ir lietuviškoje spaudoje. Buvo nuoširdus ir draugiškas visiems, visiems stengėsi patarnauti.

Angliškai jis savo pavarde rašėsi Baltch. Kartą prieš kokius 20 ar 30 metų su jo amerikoniška pavarde į Ameriką buvo atvykęs sovietų šnipas ir buvo tuoj pagautas Amerikos saugumo. Tada buvo plačiai rašyta ir apie kunigą ir apie Lietuvą, kaip šnipas galėjo pasivadinti svetima pavarde.

PRAKTIŠKI PATARIMAI, KAIP APSISAUGOTI NUO VAGYSČIŲ

Televizijoje ir per radiją girdime ir spaudoje skaitome, kaip visur didėja vagystės. Tiesiog kaip kokie skėriai užpuola ir naikina visa. Ateina laikai, kai susidaro klimatas siausti vagišiams. Niekas jų griežčiau nebaudžia, dažniausiai tik apibara ir palaidžia.

Vagystės tampa profesija. Nuo vagysčių nukentia ir lietuviai. Jau daug kur įsibrovė į privačius namus ir juos apkraustė. Išneša visa, kas vertinga, ką tik galima greitai parduoti.

Iš to išvada — reikia sustiprinti ir savo namų langus ir duris, kad vagims būtų sunkiau įeiti. Apžiūrėkime rūšio langus ar jie nėra patogiai vieta vagims įlipti. Paprasčiausias greitas sprendimas — langus iš vidaus taip užkalti, kad vagis negalėtų įlįsti. Jei galima, uždėti geležis iš lauko.

Reikėtų geležim apsaugoti visus pirmo aukšto langus. Nieka nepalikti atidarytų langų, jei kur išėini nors ir keliom minutėm. Išėidamas nors ir trumpam, turi būti tikras, ar viskas saugu, ar viskas uždaryta, užrakinta. "Sutvirtinkime priekinių durų užraktus, būtinai įdėti antrą spygną, kurią reikia ir iš vidaus atrakinti raktu.

Pagausėjo apvogimai lauke, ypač prie bankų. Yra vagių, kurie banke seka, kas gauna daugiau pinigų. Paskui jie žiūri, kur toks eina, apsupa bent keli, klausia visokių klausimų, kelio nurodymų, laiko, kad tik tavo dėmesį nutrauktų, o kiti tuo tarpu apvagia. Kartais, jei tas negelbsti, parmeta ant žemės ir apiplėšia. Būna ir sužeidimų.

Jei iš banko reikia išsinešti didesnę sumą pinigų, neikite vien. Tegu kas palydi. Reikia apsidairyti, ar nėra tokių, kurie jus

Šilbajorių į Floridą išleistuvėse liepos 14 Kultūros Židinyje šeima ir popietės rengėjų atstovai. Sėdi iš k.: Janina Simutienė, Lietuvos gen. konsulas New Yorke Anicetas Simutis, kun. dr. Kornelijus Bučmys, OFM, Algis Šilbajoris su anūkele, Danutė Šilbajorienė su anūkele, vysk. Paulius Baltakis, OFM, Paulius Šilbajoris. Stovi iš k.: Paulius Jurkus, Aleksandras Vakselis, Romas Kezys, Algirdas Mačiulaitis, Pranas Gvildys, Antanas Mičiulis, Robertas Šilbajoris, Lilė Milukienė, Rene Šilbajorienė, Vytautas Alksninis, Vida Jankauskienė, Irena Vakselienė, Gintas Žemaitaitis, Daiva Šilbajorienė. Nuotr. Salomėjos Narkelūnaitės

ATSISVEIKINO SU DANUTE IR ALGIU ŠILBAJORIAIS

Į Floridą nuolatiniams apsigyvenimui išiskelia Danutė ir Algis Šilbajoriai, čia, New Yorko lietuviškame gyvenime, labai aktyviai reikišę, veikę įvairiuose sąjūdžiuose, darbu prisidėję prie įvairių visuomeninių projektų.

Romas Kezys ėmėsi iniciatyvos surengti jiems draugišką atsisveikinimo — rankos paspaudimo pobūvį. Jam pritarė visi, į kuriuos jis tik kreipėsi. Taip organizaciniame komitete dalyvavo net 11 asmenų. Atsisveikinimas buvo sauresnio pobūdžio,

dalyvavo tik kviestiniai asmenys, atstovai tų organizacijų, su kuriomis dirbo abu Šilbajoriai.

Tas atsisveikinimas įvyko liepos 14, sekmadienį, 3 v. popiet Kultūros Židinio mažojoje salėje. Susirinko per 80 Šilbajorių bičiulių drauge pabūti, pasidailinti viena kita mintimi, pasidžiaugti Šilbajorių darbais ir jiems padėkoti už trūšą.

Salėje buvo išdėstyti apskriti stalai, papuošti gelėmis. Prie galinės sienos buvo Šilbajorių ir jų šeimos stalas. Šalia stovėjo pulas su garsiakalbio sistema.

Visai programai vadovavo pagrindinis rengėjas Romas Kezys. Pirmiausia jis pakvietė vyskupą invokacijai ir žodžiui. Vysk. Paulius Baltakis, OFM, su invokacija sujungė ir padėką Šilbajoriams už darbą statant Kultūros Židinį, už darbą Sielovados Taryboje. Jiem įteikė dovaną — gražią įrištą Sielovados biuletenio numerius.

Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis savo kalboje pabrė-

(nukelta į 8 psl.)

LIETUVOS KLAUSIMĄ — Į JUNGTTINES TAUTAS!

Sovietinio Gulago lietuvių politinių kalinių asociacijos Vilniuje prezidiumas paragino Jungtines Tautas įtraukti Lietuvos nepriklausomybės atstatymo klausimą šį rudenį prasidedančios Generalinės asamblėjos sesijos darbotvarkėn.

Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui Perez de Cuellar pasiųstame laiške buvusių lietuvių

seka. Prie langelio paduokite ir voką, ar paprašykite, kad pinigus įdėtum į voką. Kai tokį voką pasiimi, būtinai jį kur nors paslėpk savo drabužiuose, kad kokie užklupę besistumdymai neištrauktų. Jie veikia grupėm ir moka sukurti tokias situacijas, kurios savaime įvilioja auką. Kai ėini su pinigais, niekur nesudok, neatsakyk jokiems svetimo

politinių kalinių asociacija primena, kad prieš 1940-uosius metus Lietuva buvo nepriklausoma, demokratinė valstybė, Tautų Sąjungos narė, nepriklausomybės metais pasiekė didelių laimėjimų kultūros, ekonomikos, kitose gyvenimo srityse. Per penkiasdešimt sovietinės okupacijos metų Lietuva neteko trečdaly gyventojų, nesuskaitomų dvasinių ir medžiaginių ver-

klausimus. Tegu ir kitas palydi kuo greičiau į saugią vietą arba į automobilį.

Vagys visur siaučia ir bet kokių laiku. Todėl reikia visada darytis ir budėti, nepasiduoti jų gudriom pūklėm. Mūsų turtas ir mūsų pinigai yra sunkiai uždirbti, naudojami tik geram tikslui, tai ir turime saugotis tų skėrių — nuo tų vagišių!

tybių. 1990-ais metais demokratiškai išrinktas Lietuvos parlamentas paskelbė nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimą, šių metų vasario dešimtąją didžioji dauguma Lietuvos gyventojų per referendumą dar kartą išreiškė savo valią ir pasiryžimą gyventi laisvoje, demokratinėje ir nepriklausomoje valstybėje.

Sovietų Sąjunga, tačiau, rašoma laiške Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui, ir toliau neatsižvelgia į lietuvių tautos teisę būti nepriklausoma, įvairiomis priemonėmis trukdo suverenios Lietuvos valstybės atkūrimą, siekia vėl primesti Lietuvai komunistinę priespaudą. Šių metų sausio trylikąją Sovietų kariuomenė, kėsindamasi į demokratiškai išrinktą Lietuvos parlamentą ir vyriausybę, užpuolė beginklius, bet nenumaldomus žmones, keturiolika jų nužudė, daug kitų sužeidė. Sovietų kariuomenė ir toliau sauvailauja Lietuvos miestų gatvėse, keliuose, o Sovietų Sąjunga tęsia Lietuvoje fizinio ir kultūrinio genocido akciją.

Ilgamžes kultūrinės ir valstybinės tradicijas turinti Lietuva, pažymima laiške, turi teisę įsijungti į pasaulio laisvų tautų šeimą. Buvusių lietuvių politkalinių asociacija tad prašo, kad Lietuvos nepriklausomybės klausimas būtų nedelsiant įrašytas šiame rugsėjo viduryje prasidedančios Jungtinių Tautų Generalinės asamblėjos sesijos darbotvarkėn. Laišką pasirašė 15 buvusių lietuvių politinių kalinių.

— *Lietuvių Žinios*, mėnesinis biuletėnis, leidžiamas St. Petersburg, FL, paminėjo savo 15 metų sukaktį. Iš pirmųjų redaktorių gyvi likę Angelė Karnienė ir Kęstutis Grigaitis, mirę dr. Henrikas Lukoševičius ir Kazys Kleiva. Dabar redaguoja St. Vaškys. Jam talkina S. Vaškienė ir K. B. Gaižauskai.

Mielam bičiuliui

A. A.

kun. KĘSTUČIUI BALČIUI

mirus, jo seserį dr. Aldoną ir jos vyrą Gravrogkus Amerikoje bei kitas gimines Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Dr. Marija ir Aleksandras Žemaičiai

A. A.

TEODORAI PENIKIENEI

netikėtai tragiškai mirus, nuoširdžiai užuojautą reiškiam sūnams Gerimantui ir Aldžiui su šeimomis, seseriai Jadvygai Dunčienei su šeima ir kitiems giminėms bei draugams.

Juzė ir Antanas Aidukai
Vanda ir Jonas Kirtikliai
Konstancija ir Ignas Podeliai
Ona ir Jonas Pupininkai
Stasys ir Vacys Urbonai

Ilgamečiui Skautų Akademikų ir Atlanto Rajono skautų vadovui

A. A.

v. s. fil. ALGIMANTUI TREINIUI

staiga iškeliavus amžinybėn, žmoną j.v.s. Genę, Atlanto Rajono Skautijos Vadę, dukras Gražiną ir Dalią, gimines ir artimuosius užjaučia ir kartu liūdi.

NY Skautų ir Skaučių tuntas Tauras / Neringa
NY Skautams Remti Komitetas
NY Vyr. Skaučių Židiny "Vilija"

Netekus mylimos žmonos, mamytės ir močiutės

A. A.

ONOS RAUBIENĖS

reiškiam gilią užuojautą vyrui Jonui, sūnams Rimui su šeima ir Vytautui, seseriai Anei Mackeliūnienei, broliui Edm. Baliūniui su šeima ir kitiems artimiesiems.

A. V. Balsiai
J. Gerdvilienė
A. Krulikienė
I. A. Mačioniai
T. P. Vasiliauskai
S. S. Vaškiai

St. Petersburg, Florida

Sodauto, Bostono etnografinis ansamblis, pasirodė dvi dienas Eckley Miners Village, PA, muziejuje su dainomis bei šokiais. Šoka: Birutė Banaitienė ir Bronius Banaitis, Teresė Durickaitė ir Andrius Eiva, Irena Kveragaitė ir Kazys Grauslys, Jūra Grauslienė ir Ričardas Grauslys, Gita Kupčinskienė — vadovė ir Gintaras Čepas. Tolumoje: Kęstutis Kveraga, Aidas Kupčinskas, Kotryna Rhoda, Valetina Čepienė, Zita Krukoniė, Perkūnas Krukonis, Daiva Matulaitytė, Vytautas Dilba ir Daiva Likaitė. Nuotr. L. Kulbienės

DARBININKAS

Administr. .... (718) 827-1351
Redakcija. .... (718) 827-1352

Spaustuvė .... (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas ... (718) 827-7932
Salė (kor.) .... (718) 827-9645
Salės adm. .... (718) 235-8386

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Tėv. Placidus Barius, OFM, pranciškonų provincijolas, yra atvykęs į Brooklyno pranciškonų vienuolyną įvairiais tarnybiniais reikalais. Čia išbus apie savaitę.

Kario žurnalo naujas numeris jau baigiamas parengti spausdinimui, daromas jo maketas. Tuoj bus atiduotas spaustuvei. Žmonėse pasklido gandai, kad **Kario** žurnalo leidimas perkeliama į Lietuvą. Tai tik gandai, nieko bendro neturį su realybe. Jis ir toliau bus leidžiamas Amerikoje, kol Lietuva bus pilnai išlaisvinta. Lietuvoje trūksta popieriaus, ten nieko negalima suplanuoti ir plano tiksliai laikytis, nes nežinia, ar pasiseks gauti popieriaus, ar spaustuvės atliks rinkimo darbus.

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, liepos 28 dalyvavo Putnamo seselių rengiamoje lietuvių dienoje. Iš ten išvyko į Kennepunkportą pailsėti vieną dieną, gi liepos 30 dalyvavo kun. K. Balčio laidotuvėse Amsterdame, NY.

Aidų žurnalo 3 numeris, kuris išeis rudens pradžioje, jau atsidėjus rengiamas, telkiami įvairi medžiaga. **Aidus** redaguoja Tėv. Leonardas Andriekus, OFM.

Trys pranciškonai iš Lietuvos šiuo metu yra atvykę ir poilsiauja pranciškonų vienuolyne Kennepunkporte, Maine; tai Tėvas Stanislovas, Tėvas Sigitas ir brolis Virgilijus.

Danutės ir Algio Šilbajorių išleistuvių proga, išvykstantis Algis padėkos kalboje priminė, kad paaukojo po 100 dol. Kultūros Židiniui, Laisvės Žiburio radijui ir **Darbininko** savaitraščiui. **Darbininko** leidėjai, administracija ir redakcija buvusiems talkininkams nuoširdžiai dėkoja ir linki sėkmės naujoje aplinkoje.

TVARKYS TĖV. DR. VIKTORO GIDŽIŪNO, OFM, RAŠTUS

Tėv. dr. V. Gidžiūnas, OFM, numirė neužbaigęs savo didesnių darbų. Vienas toks darbas buvo studija apie garsų pranciškonų mokslininką — gamtininką Pabrėžą.

Dabar iš Romos atvyksta dr. Irena Vaišvilaitė, meno istorikė, kuri dirbo Romos archyvuose. Ji atvyksta specialiai iškviesta. Putname, Alkos muziejuje yra sukrauta dr. V. Gidžiūno istorinė medžiaga ir rankraščiai. Viešnia, tvarkydama Tėv. V. Gidžiūno raštus, dirbs iki spalio 15 d.

“ŽAIBAS” NR. 6 – MAISTO PRODUKTAI bus pristatyti Jūsų nurodytu adresu bet kur Lietuvoje: 10 sv. miltų, 10 sv. cukraus, 6 sv. ryžių, 29 oz. dežė persikų, 4 sv. valg. druskos, dežė ananasų, 2 dež. džiovintų slyvų, 2 dež. razinų, 64 oz. aliejaus, 1 dež. įvairių arbatų, 39 oz. pupelių kavos, 12 oz. kakavos. Pilna kaina \$100.00. Kreiptis: **“ŽAIBAS”**, 9525 South 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Telef. 708 430-8090.

55 SV MAISTO PRODUKTŲ pristatome į namus LIETUVOJE: cukrus, ryžiai, mėsa, miltai, kondensuotas pienas, olandiškas sūris, šprotai, aliejus, razinos, riešutai, kava, arbata, prieskoniniai ir t. t. \$95. — **ŠVENTINIS SIUNTINYS**: kava, razinos, riešutai, šprotai, mėsa, šampanas, šokoladas dežutėse, gelės. \$65. — **TRANSPAK**, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Tel. 1 - 312-436 - 7772.

Jeronimui Landsbergiui liepos 21 Baltijos restorane surengtas pagerbimas jo 90 metų sukakties proga. Surengė jo vaikai ir plati giminė. Dalyvavo apie 50 svečių, šeimos nariai ir bičiuliai. Jeronimas Landsbergis yra gimęs 1901 sausio 29 d. Sausio mėnesį jis sirguliavo, tai nebuvo galima surengti pagerbimo. Jis turi du sūnus ir dukrą. Sūnūs yra: Algirdas — rašytojas ir profesorius, Algimantas — inžinierius, dukra Gražina Ercienė. Visi turi savo šeimas, kurios taip pat dalyvavo pagerbime. Jeronimas Landsbergis po pagerbimo išvyko į Kennepunkportą praleisti vasaros.

Tėv. Antanas Prakapas, OFM, Brooklyno pranciškonų vienuolyno viršininkas, yra išvykęs atstogauti į St. Petersburg, FL. Išvyko liepos 17, grįžta rugpjūčio 5.

Tėv. Justinas Vaškys, OFM, pranciškonų steigėjas Amerikoje, Rochesterio lietuvių parapijos klebonas, buvo sunegalavęs dėl įvairių širdies ligų. Jam dabar reikalinga nuolatinė priežiūra. Jis persikėlė į Matulaičio namus Putname.

Kun. Gintaras Jonikas liepos 27 iš Lietuvos atskrido į New Yorką ir tuoj išvyko į Rochester, NY, kur laikinai aptarnaus lietuvių parapiją, susirgus Tėv. Justinui Vaškiui, OFM.

Uršulė Račkauskaitė, gimusi 1901 spalio 19 Lietuvoje, gyvensi Richmond Hill, mirė 1991 liepos 20 Parkway ligoninėje. Buvo pašarvota Shalins laidojimo namuose. Atsisveikinimas buvo liepos 22, o liepos 23 d., po mišių Apreiškimo parapijos bažnyčioje, palaidota Šv. Karolio kapinėse, L.I., šalia 1960 m. mirusios brolienės ir šalia prieš septynerius metus mirusio šimtamčio brolio Kazimiero. Vėlionę rūpestingai prižiūrėjo ir laidotuvėmniis rūpinosi brolio dukte Albina Ralienė.

Apreiškimo parapijos metinis piknikas šiemet bus rugsėjo 8, sekmadienį. Drauge bus paminėta ir Tautos šventė. Šventės proga bus pamaldos Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Po jų organizuojamas piknikas Kultūros Židinio kieme. Jau dabar rengiami loterijos bilietai bei knygutės, nes pikniko metu bus pravaista loterija. Visi kviečiami iš anksto dalyvauti šiame ankstyvo rudens piknike, nes vasara šiemet karšta ir neleidžia piknikauti.

Ieškoma knyga: Barbaros Armonienės *Palik ašaras Maskvoje*, išleista 1965 m., lietuviška laida. Kas galėtų knygą parduoti ar kokiu kitokiu būdu perleisti, prašom skambinti ar rašyti **Darbininko** redakcijai.

Išnuomojamas kambarys moteriai Richmond Hill rajone. Kambarys duodamas nemokamai. Reikės padėti namų ruošoje keletą kartų savaitėje. Skambinti 718 848 - 3138.

Ieškoma nuolatinė prityrusi 18 mėnesių vaiko prižiūrėtoja Stamforde, CT. Duodamas atlyginimas ir privatus butas. Skambinti dėl informacijų (203) 975-8980, arba rašyti: Regina Vanderheyden, 118 Skyview Drive, Stamford, CT 06902.

Šilbajorių šeimos stalas Kultūros Židinyje liepos 14, kai buvo surengtos išleistuvės, vykstant į Floridą. Sėdi iš k.: anūkėlės, Danutė ir Algis Šilbajoriai, sūnūs Paulius ir Robertas su žmonomis. Nuotr. Salomėjos Narkėliūnaitės

ATSISVEIKINO SU DANUTE IR ALGIU ŠILBAJORIAIS

(atkelta iš 7 psl.)

žė, kad susirinkome ne atsisveikinti, bet įvertinti abiejų talką New Yorko lietuvių visuomenei, nes abu buvo uolūs visuomenininkai.

Algirdas Mačiulaitis, Kultūros Židinio tarybos pirmininkas, savo padėkos žodyje prisiminė Židinio praeitį, ir kaip reiškesi abu Šilbajoriai tą Kultūros Židinį statant.

Darbininko redakcijos vardu kalbėjo vyr. red. Tėv. dr. Kornelijus Bučmys, OFM. Jis prisiminė, kaip Algis Šilbajoris buvo uolus korespondentas, pradėjęs rašyti apie sportą, paskui įsijungęs į ekonominius klausimus, į Kasos veiklą. Išskėlė tai, kad jo visi rašiniai buvo tobulai parašyti, švariai perrašyti, laiku atnešti

Prof. A. Landsbergis buvo pakviestas Lietuvos Rašytojų Sąjungos duoti keletą kūrybinių recitalių Lietuvoje. Sovietų valdžia jam nedavė vizos. Tarpautinis PEN klubas pasiuntė protestą Sovietams.

į redakciją. Kvietė ir toliau neužmiršti laikraščio ir rašinėti iš Floridos apie lietuvių gyvenimą.

Kredito unijos Kasos vardu atsisveikino Vytautas Alksninis. Jis papasakojo, kaip Algis buvo pareigingas, punktualus ir kruopštus darbuotojas Kasoje, apie jį rašė spaudoje, reiškesi Kasos organizacinėje ir administracinėje veikloje. Taip pat Alksninis, kaip LB apygardos pirmininkas, jam padėjo ir už jo veiklą lietuvių bendruomenėje. Ir čia Šilbajoris buvo pareigingas, supratęs reikalą, aktyviai dalyvavęs visoje veikloje.

Lietuvių Atletų Klubu vardu atsisveikino to klubo pirmininkas Pranas Gvildys, kalbėdamas apie Šilbajorius kaip apie uolius šio klubo dalyvius bei rėmėjus. Malvina Klivečienė perskaitė Apolonijos Radzivanienės laišką, kuriame taip pat dėkojama abiem už visuomeninę veiklą.

Lilė Milukienė dėkojo už talką Lietuvių Fondui, už jų jausmingą žodį, telkiant lėšas Lietuvių Fondui.

Abu Šilbajoriai buvo įsijungę

Algirdas Šilbajoris taria padėkos žodį jo šeimos išleistuvėse liepos 14 Kultūros Židinyje. Nuotr. Salomėjos Narkėliūnaitės

PADĖKA

Besiruošiant iškelti į Floridą, susilaukė malonios, nors nebūtinai užtarnautos staigmenos. Nemaža grupė asmenų, atstovaujančių įvairiom New Yorko lietuvių organizacijom, liepos 14 susirinko į Kultūros Židinį pasakyti mums sudiev.

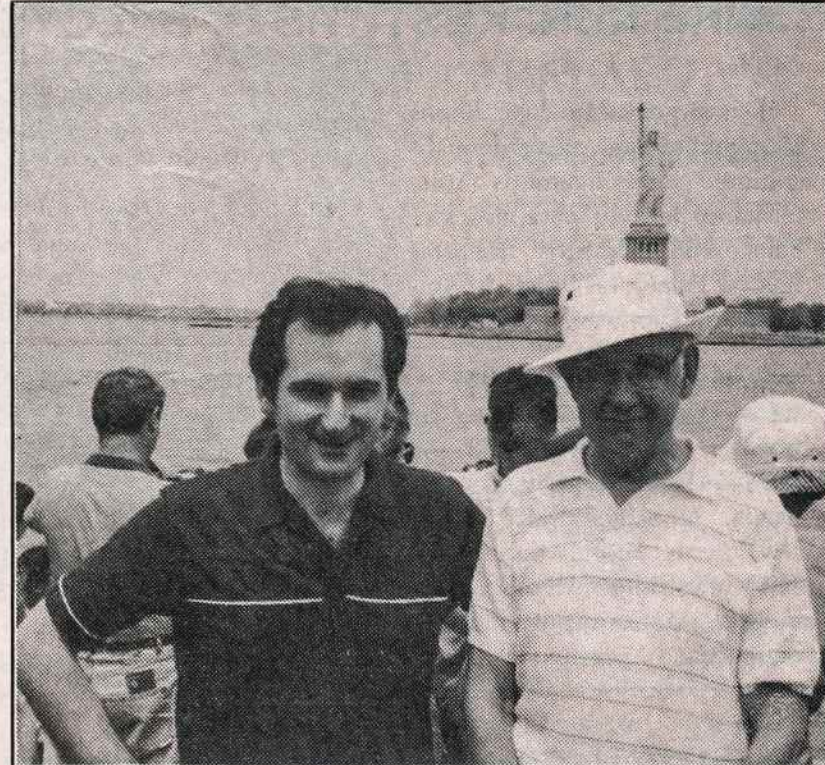
Buvo be galo malonu matyti tiek daug bendradarbių ir bičių liū ir išgirsti jautrius atsisveikinimo žodžius, kurie mus sujaudino iki širdies gelmių. Buvo pasakyta tikrai daugiau, negu mes užsitarėm, bet už gerus žodžius negi galima pykti.

Širdingai dėkojame visiems, kurie galėjo atsisveikinimo pietėj dalyvauti, o ypač Romui

Keziui, jo šeimai ir talkininkams už pobūvio suruošimą. Didžiausias ačiū tiems, kurie išvardino mūsų nors ir nedidelius nuopelnus ir linkejo sėkmės tolimesniam mūsų gyvenime Floridoje. Mes liekame visiems nuoširdžiai dėkingi ir apgailestaujame, kad gyvendami New Yorko nebuvo pakankamai pajėgūs daugiau nuveikti.

Atsisveikindami, prašome ir toliau tęsti lietuvišką darbą, remti gyvybines lietuvių institucijas, palaikyti ryšius, arba pas mus apsilankyti. Adresas: 102 Cottonseed Trail, Ormond Beach, FL 32174.

Algirdas ir Danutė Šilbajoriai

Jonas Vailionis ir Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM, plaukia laivu apžiūrėti Laisvės statulos New Yorke.

į bingo žaidimus ir ten dirbo net 17 metų. Tų buvusių bingo draugų vardu atsisveikino Antanas Mičiulis, Kultūros Židinio valdybos pirmininkas.

Vida Jankauskienė atsisveikino visų skautų vardu, nes abu išvykstantieji buvo nuoširdūs skautiškos veiklos puoselėtojai.

Sugiedota ilgiausių metų. Jautrų atsisveikinimo ir padėkos žodį tarė ir Algis Šilbajoris, prisimindamas, kad čia praleido 43 metus, čia jiedu susituokė, užaugino vaikus, puoselėjo visą lietuvišką gyvenimą. Troško veikti ir kitiems padėti, ragino į savo veiklą įtraukti jaunus žmones.

Algis kalbėjo, kaip visada, jautriai, nuoširdžiai ir stilingai, pergryvendamas šį atsisveikinimo momentą, palinkėdamas, kad Kultūros Židinis ir toliau gražiai klestėtų.

Pabaigoje besilinksminant Vytautas Alksninis, Romas Kezys ir Zenonas Jurys dar padainavo linkėjimų kupletus, kuriuos parašė Paulius Jurkus.

Buvo patiekta karšti valgiai su įvairiais priedais, kava, įvairiais gėrimais. Akordeonu linksmino Romas Kezys, o dainas dainavo visi.

Šilbajorių šeima, sėdėjusi prie atskiro stalo, turėjo ypatingą pergyvenimą. Su jais sėdėjo čia gyvenęs sūnus Paulius su žmona Daiva. Jų trys vaikai jau buvo išvykę į vaikų stovyklą. Vaisių metu staiga prasivėrė salės durys, ir į vidų įėjo N. Carolinoje

Jonas Vailionis, išbuvęs Amerikoje apie pusę metų, rugpjūčio 5 sugrįžta į tėvynę. Iš Lietuvos atvyko sausio pabaigoje į gyvenimo pranciškonų vienuolyną Brooklyne, NY. Jis nuoširdžiai dirbo pranciškonų spaustuveje, kompiuteriu rinkdamas žurnalus ir knygas, o **“Darbininke”** — IBM kompiuteriu tvarkdamas prenumeratorių atskaitomybę. Jo kruopštaus darbo ilgai pasigėsim. Grįžta į Lietuvą — į Kauno kunigų seminariją baigti studijas. Jam liko vieneri metai iki kunigystės šventimi. Jonui Vailionui linkime gerai pabaigti studijas, o tapus kunigu — geros sėkmės ir Dievo palaimos kunigo darbe ateityje.

gyvenęs sūnus Robertas su savo šeima, — su žmona ir dviem dukraitėmis. Tai buvo didžioji staigmena, tėvam suteikusi labai daug džiaugsmo, o publika juos palydėjo plojimais.

Po vaisių žmonės dar ilgai nesiskirstė, kalbėjosi prie stalų tarp savęs ir su Šilbajoriais, kurie New Yorkui paliko neišdildomą įspūdį — savo darbštumu, nuoširdumu, lietuviškumu.

Linkime jiems Daytona Beach, FL, gerai įsikurti ir neužmiršti New Yorko, kur prabėgo jų gražiausi metai, kur liko tiek daug bičių liū ir jų daug nuveiktų visuomeninių darbų.

Sėkmės jum abiem, Mieloji Danute ir Mielas Algi. Ir mes jūsų neužmiršime! (p.j.)

VAJUS LIETUVOS NAŠLAIČIAMS PAREMTI

Spaudoje daug rašyta apie Lietuvą esančius našlaičius, kai Amerikoje lankėsi Lietuvos Švietimo Ministerijos atstovė Elena Kubilienė. Ji dokumentavo ir pati savo gyvenimo patyrimu (nes pati buvo našlaitė) pavaiždavo našlaičių padėtį Lietuvoje.

Ta proga Bostone įkurta S.O.S. VAIKAI LITHUANIAN CHILDREN'S RELIEF non-profit organizacija, kurios pirmininkė yra Daiva Vaitaitė-Neidhardt. Šią organizaciją kūrė didžiūmoje jaunoms moterims, kurios gerai supranta vaikų augimo problemas.

New Yorko Vyr. Skautės Židinetės, norėdamos paremti tos organizacijos darbą, skelbia New Yorko lietuvių apylinkėje vajų ir prašo visus savo aukomis prisidėti. Šis vajus prasidės 1991 m. rugpjūčio 1 d. ir baigsis lapkričio 1 d. Visos aukos yra nurašomos nuo federalinių mokesčių. Mes renkame medžiaginius vystyklus ir piniginę paramą. Dėl informacijos skambinti: 516 - 681 - 6172. Čekius rašyti: S.O.S. VAIKAI LITHUANIAN CHILDREN'S RELIEF ir juos siųsti: L. Milukas, 111 Grohman Lane, Plainview, NY 11803, ir R. Gudaitis, 116 - 18 85th Ave-

nue, Richmond Hill, NY 11418. Atverkime savo širdis Lietuvos našlaičiams!

Vyr. Skautių Židinis **“Vilija”** narės

VIDEO JUOSTELIŲ PERKEITIMAS

— PAL — SECAM — NTSC — Perkeičiame Video juostelių įrašus iš europietiškos į amerikietišką sistemą ir atvirkščiai. Skambinti (718) 849-1088.

MĖSOS PRODUKTAI aukščiausios kokybės pristatomi į namus LIETUVOJE: medžioklinės dešrelės, palendvica, dešros ir kt. \$95. — Mažesnis siuntinys \$68. — **TRANSPAK**, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. 1-312-436-7772.

NAUJAS “ŽAIBO” NR. 11! Miltų 10 sv., cukraus 10 sv., ryžių 6 sv., aliejaus 64 oz., 8 O'Clock pupelių kavos 39 oz., mėsos konservai: 2 dež. kumpio (1 kg), 2 dež. liežuvio drebučiuose (0.65 kg), 2 dež. vištienos savo sultyse (0.65 kg). Pilna kaina \$100.00. Bus pristatyta bet kurioje Lietuvos vietovėje per 10 darbo dienų. **“ŽAIBAS”**, 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457 — tel. (708) 430 - 8090.